

Məsine i Yuhana Məfələkwe

Ndo məwetse dərəwel nakay a watsa na, ka mandəve i makurre i məve temerre ma dəba i Yesu Kəriste. Ahəl niye na, a say a bəy i Roma tã dəslay ha gər andza mbəlom. Siye i ndo məpe mədzal gər hay ta sa dəretsətseh hərwi nakə tə pa mədzal gər tay ka Yesu aye. Ane tuk na, siye hay ta huta gədan bay.

Dərəwel i Məsine i Yuhana a ge məsler ka mələve ha ka bo wu hay ada ta mandzəkit bo i wu hay. Həlay a vay ti yaw na abəra Dzam Guram eye. Məpesle wu hay tə mazəbe i wu hay a dā wu nakə ka ndəv kə rah lele aye.

Madazlay i Məsine i Yuhana (1.1–3.22) na, mə dəma dərəwel hay mawatsa eye tasəla.

Ka madədo 4 hus 20 na, tə zla na Yuhana a mbəlom. Ka madədo 4 hus ka 11, a dā ha ma kəkay nakə Yesu a vəl tsəved mahəndəke ada mətsəne dərəwel hay i Dzam Guram eye aye. Madədo 12 hus ka 20 faya ma diye ha ka vərəm bagwar eye ka gədan i mənese.

Madədo 21 ta 22 tə dā ha məge wu wedəye nakə Mbəlom faya ma ləviye ha bo aye.

¹ Dərəwel nakay a tsik ka wu nakə Mbəlom a dāy ha a Yesu Kəriste aye. Mbəlom a dātay ha na, hərwi ada m̄a dātay ha a ndo i məsler hay wu nakə ma ta giye bo aye. Yesu Kəriste a slər gawla ŋgay ka təv i ndo i məsler ŋgay Yuhana ma məsine hərwi mədāy ha wu nakay. ² Tsa na, Yuhana a tsik wu

nakə gawla i Mbəlom a dəy ha aye kame i ndo hay tebiye. Andza məgwede nakə a tsik aye na, bazlam i Mbəlom ada maa də ha wu neheye a tsik dedek na, Yesu Kəriste.

³ Mbəlom ma piye ɲgama ka ndo nakə a dzanğa dərewel nakay kame i ndo hay tebiye aye. Ada ndo neheye tə tsəne ada ta rəhay ha gər aye na, Mbəlom ma piye fataya ɲgama dərmak. Hərwi sər ha na, wu neheye ma ta giye bo aye na, mazlambar kə ndzew.

Yuhana a tsikatay naha me a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu wal wal tasəla aye

⁴⁻⁵ Maa watsa naha dərewel nakay na, neɲ Yuhana. Na watsa naha na, a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu neheye wal wal təv tasəla ka dala i Azi aye.

Mbəlom mâ pa fakuma ɲgama ada mâ vəlakum məndze zay. Neɲgeye andaya kwa ka madazlay, neɲgeye andaya anəke, ada neɲgeye ma maweye sa. Məsəfəre ɲgay neheye tasəla malətsa eye hay kame i təv məndze i bəy ɲgay aye tə Yesu Kəriste, tâ pa fakuma ɲgama ada tâ vəlakum zay. Yesu Kəriste neɲgeye ndo məhəle mbal ta dedek eye, neɲgeye makurre i wawa nakə tə lah məwe aye, neɲgeye a lah mələtsew abəra ma mədahaɲ makurre aye ada neɲgeye bəy ka gər i bəy i məndzibəra hay tebiye.

Yesu Kəriste, neɲgeye a wuda kway, kə mət hərwi kway. Kə təmakway ahaya abəra mə mezeleme tə bambaz ɲgay. ⁶ Ka deyewekweye tə neɲgeye dziye a mələve i bəy ɲgay, ka ta ləvakweye tə neɲgeye dziye. Nəkway tə neɲgeye ka təra kway ha ndo məvəlay wu a Mbəlom hərwi məge məsler i Bəba

ngay. Ndo hay tâ zambaday a Yesu Kəriste, gədan tebiye a yaw na, mə neŋgeye ka tor eye. Mâ təra andza niye!

⁷ Zəbum dəre: Yesu ma deyeweye na, ma pazlay, Kwa way tebiye ma ŋgateye, kwa ndo neheye tə slaka na ta suwal aye, ta ŋgateye.*

Slala hay tebiye ka məndzibəra ta tuwiye hərwi ŋgay.

Ma ta giye na, ta dedek andza niye. Mâ təra andza niye!

⁸ Bəy Maduweŋ Mbəlom a gwad: «Maa dazlay a wu tebiye na, neŋ, maa ndəv ha wu hay tebiye na, neŋ gwa.»

Neŋgeye gədan eye ka gər i wu hay tebiye. Neŋgeye andaya kwa ka madazlay, neŋgeye andaya anəke, ada neŋgeye ma maweye sa.

Məsine i Yuhana

⁹ Maa watsakum naha dərəwel nakay na, neŋ Yuhana malamar kurom. Neŋ tə nəkurom nəkway madzapa eye tə Yesu Kəriste. Andza niye, neŋ faya na siye dəretsətseh andza nəkurom dərma. Nəkway tebiye faya ka səmakway naha. Andza niye, kə pa kway a təv mələve i bəy ŋgay.

Neŋ na, ta gəs ga. Ti ye, tə kal ga ha a gəma nakə malawara eye ta yam tə zalay Patmos aye. Tə kal ga ha a dəma na, hərwi na dəwa ha bazlam i Mbəlom. Na gwadawa, maa dakway ha tsəved dedek eye na, Yesu.

¹⁰ Pat wuray, na zəba dəre na, neŋ mə həlay i Məsəfəre Tsədanŋa eye. Pat eye niye na, pat i luma

* 1:7 Zakari 12.10; Yuhana 19.37.

i sidzew. Tsa na, na tsəne mətsike me ma dəba ga andza tolom. A tsik me ta magala ɲəlakəka. ¹¹ A gwedeɲ: «Wu nakə ka ɲgatay aye na, watsa na ka dɛrewel. Ka watsa na, sləratay naha a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu neheye təv wal wal tasəla aye. Ma gəma i Efez, ma Simirne, ma Pergam, ma Tiyatir, ma Sardes, ma Filadelfi ada ma Lawdise.»

¹² Na tsəne bazlam niye andza niye na, na mbəda dɛre a dəba, na gwad na zəbiye naha ka ndo nakə a tsikenew me aye. Tsa na, na ɲgatay naha a lalam hay tasəla mavəda eye ta gura, ako mavata eye faya nəte nəte tay eye. ¹³ Ma wuzlah i wu niye hay na, na ɲgatay naha a wu eye malətsa eye, a ndzəkit bo andza ndo. Suwal i peteked ka bo kutsik ada məbara bo eye mə dɛrev əɲgəts tə wu nakə tə vəd ta gura aye. ¹⁴ Məkwets ɲgay a dəv herre andza guguman, dɛre ɲgay bəbay na, andza dərneh i ako. ¹⁵ Sik ɲgay hay na, a dəv andza bəre nakə tə pa ako aye. Bədiday ɲgay a ləv andza i yam nakə a vaw abəra mə mahəmba aye. ¹⁶ Mə həlay ɲgay na, wurzla hay tasəla. Maslalam matasla eye hepepe diye sulo sulo faya ma deyeweye abəra mə bazlam ɲgay. Dəre ɲgay andza pat nakə a wur ta magərhəpat aye.

¹⁷ Na ɲgatay na, na dəd abəra ka mbəlom kame ɲgay tsadək tsadək andza na mət. Ane tuk na, a pa fagaya həlay i mənday ɲgay. Tsa na, a gwedeɲ: «Kâ dzədzar bay, maa dazlay a wu hay tebiye na, neɲ ada maa ndəv ha wu hay tebiye na, neɲ. ¹⁸ Neɲ na, ndo nakə ma ndziye ta sifa aye. Na mət ane tuk na, na lətsew abəra ma mədahan. Neɲ na ndziye ka tor eye. Neɲ na, gədan eye abəra

ka mədahaŋ ada neŋ gədaŋ eye ka təv məndze i mədahaŋ hay. ¹⁹ Wu nakə ka ŋgatay tebiye aye na, watsa na. Watsa tay ha wu neheye faya ma giye bo anəke aye tə bəmalə nakə ma giye bo kame tebiye aye. ²⁰ Wurzla neheye tasəla ka ŋgatay mə həlay ŋgay aye ada lalam hay tasəla mavəda eye ta gura, andza məgwede mey na, na dəkeye ha. Sər ha, wurzla neheye tasəla aye na, gawla i Mbəlom neheye a pa tay ha ada tā tsəpa ndo məpe mədzał gər hay ka Yesu niye hay təv wal wal tasəla aye. Lalam neheye tasəla mavəda eye ta gura aye a da ha na, ndo məpe mədzał gər hay ka Yesu eye neheye təv wal wal tasəla aye.»

2

Derewel nakə Yesu a sləratay naha a məhay gər i ndo məpe mədzał gər hay neheye ma gəma i Efez aye

¹ Ndo niye a gwedeŋ sa: «Watsa bazlam nakay, sləray naha a gawla i Mbəlom nakə faya ma tsəpiye məhay gər i ndo məpe mədzał gər hay ka Yesu neheye ma gəma i Efez aye, gwadatay:

«Maa tsik bazlam eye na, neŋ Yesu ndo nakə wurzla hay tasəla mə həlay i mənday ŋgay aye ada neŋgeye faya ma həhaliye ma wuzlah i lalam neheye tasəla tə vəd ta gura, ako fataya aye.»

² A gwadatay na: «Na sər ha məsler kurom, na sər ha ka gum məsler ta gədaŋ haladzay ada ka səmumay naha a dəretsətseh. Na sər ha sa na, ka vəlumatay tsəvedə ndo i sewed hay a walaŋ kurom bay. Ndo neheye tə gwad nəteye na, ndo i maslaŋ hay, ane tuk na, nəteye ndo i maslaŋ ga hay bay. Ka zəbum fataya lele, ka sərum ha nəteye na, ndo

i parasay hay. ³ Nəkurom faya ka səmumay naha a dəretsətseh haladzay hərwi ga, ka yum gər bay.

⁴ «Ane tuk na, na zəba faya na, mənese andaya mə walañ kurom. Ka wudum ga andza nakə ahəl niye sa bay. ⁵ Dzalum ka məndze kurom nakə ahəl niye aye, zəbum dəre təday ka dədum, ka mum ta dəba. Gərüm ha mezeleme kurom, ndzum andza nakə ka gawum ahəl niye kurre aye. Tadə ka gərüm ha mezeleme kurom bay na, na diye naha na miye ha fakuma abəra lalam nakə mavəda eye ta gura ako faya aye.

⁶ «Ane tuk na, neñ faya na zambadəkumeye hərwi wu mekelenj hərwi ka numay dəre a məsler i ndo i Nikolas hay andza neñ nakə na nay dəre aye.

⁷ «Ndo neheye zləm andaya fataya aye na, tã pay zləm a wu nakə Məsəfəre Tsədəñña ma tsikiye a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu aye. Ndo neheye ta səmay naha, ta ñgwasa ka dəretsətseh aye na, na vəlateye hohway i gərdaf nakə ma guvah i Mbəlom ma vəlateye sifa a ndo hay aye, ta ndiye.*»

Derewel nakə Yesu a sləratay naha a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay neheye ma gəma i Simirne aye

⁸ Ndo niye a gwedenj sa: «Watsa bazlam nakay, sləray naha a gawla i Mbəlom nakə faya ma tsəpiye məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu neheye ma gəma i Simirne aye. Maa tsik bazlam nakay na, neñ Yesu. Maa dazlay a wu hay tebiye na, neñ ada maa ndəv ha wu hay tebiye na, neñ. Na mət ada na lətsew abəra ma mədahañ.

* **2:7** Madazlay i wu hay 2.8-9.

9 «Na sər ha dəretsətseh kurom, na sər ha nəkurom mətawak eye hay. Ane tuk na, nəkurom zlele eye hay duh. Wu neheye lele bay ndo hay faya ta tsikiye fakuma aye na, na sər ha dərmak. Ndo neheye faya ta tsikiye fakuma aye na, tə gwad nəteye Yahuda hay. Ane tuk na, nəteye Yahuda hay bay, nəteye ndo i Fakalaw hay.

10 «Mazlambar ka sumeye dəretsətseh, ane tuk na, kâ dzədzarum bay. Tsəne! Mazlambar Fakalaw ma gəsiye siye i ndo hay mə walaŋ kurom ma piye tay ha a daŋgay hərwi madzədzam kurom. Ka sumeye dəretsətseh məhəne kuro. Kwa ta kədiye kurom bəbay na, səmumay naha, kâ gər um ha mədzal gər abəra ka Mbəlom bay. Andza niye, na vələkumeye magogoy kurom na, sifa nakə ma ndəviye bay aye.

11 «Ndo neheye zləm andaya fataya aye na, tâ pay zləm a wu nakə Məsəfəre Tsədaŋŋa eye ma tsikateye a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu aye: Ndo neheye ta səmay naha, ta ŋgwasa ka dəretsətseh aye na, ta mətiye məməte masulo eye sa bay.»

Derewel nakə Yesu a sləratay naha a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay neheye ma gəma i Pergam aye

12 Ndo niye a gwedeŋ sa: «Watsa bazlam nakay, sləray naha a gawla i Mbəlom nakə faya ma tsəpiye məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu neheye ma gəma i Pergam aye.

«Maa tsik bazlam nakay na, neŋ Yesu ndo nakə maslalam faya matasla eye hepepe diye sulo sulo aye. 13 Təv nakə nəkurom mandza eye mə dəma

aye na, na sər. Nəkurom mandza eye ma təv nakə Fakalaw neŋgeye bəy eye mə dəma aye. Kwa ahəl nakə tə kəf Anṭipas ndo nakə a tsikawa bazlam ga kame i ndo hay tebiye neŋgeye ndo ga aye na, ka gərūm ga ha bay, ka pum mədzal gər kurom ka neŋ huya. Tə kəf na mə walaŋ kurom ma gəma kurom ma təv nakə Fakalaw mandza eye mə dəma aye, ada dūh huya faya ka dumeŋe ha parakka neŋ na, bəy kurom.

¹⁴ «Ane tuk na, na zəba faya na, mənese hay andaya mə walaŋ kurom. Ndo hay andaya mə walaŋ kurom faya ta pay bəzay a matətike i Balam nakə ahəl niye aye.† A tətikay a Balak ma dzəgədiye tay ha İsrayel hay a mənese. A vatay gər hərwi ada t̄a həpəf slo i kule, ada t̄a ge madama dərma. ¹⁵ Siye hay mə walaŋ kurom faya ta giye andza niye dərma. Nəteŋe faya ta pay bəzay a wu nakə ndo i Nikolas hay‡ faya ta tətikiye.

¹⁶ «Mbəfūm ha mede kurom. Tačə ka mbəfūm ha mede kurom bay na, na diye naha mazlambar ka təv kurom ta maslalam nakə ma deyeweye abəra mə bazlam aye, na giye ha vərəm ka ndo kurom niye hay.

¹⁷ «Ndo neheŋe zləm andaya faya aye na, t̄a pay zləm a wu nakə Məsəfəre Tsədaŋṇa eye ma tsikateŋe a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu aye.

«Ndo neheŋe ta səmay naha, ta ŋgwasə ka dəretsətseh aye na, na vələteŋe dəf nakə dāda ndo hay ta ŋgatay bay aye. Na vələteŋe kwar herre eye, məzele wedeŋe mawatsə eye ka kwar eye niye.

† **2:14** Zəba mə Məpesle 31.16, 22.1–25.9.

‡ **2:15** Məsine i

Yuhana 2.6.

Məzele niye na, ndəray a sər bay. Mata sərə na, ndo nakə ka təma na a həlay aye.»

Derewel nakə Yesu a sləratay naha a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay neheye ma gəma i Tiyatir aye

¹⁸ Ndo niye a gwedeŋ sa: «Watsa bazlam nakay, sləray naha a gawla i Mbəlom nakə faya ma tsəpiye məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu neheye ma gəma i Tiyatir aye.

«Maa tsik bazlam nakay na, Wawa i Mbəlom. Dəre ŋgay na, andza dərneħ i ako. Sik ŋgay hay a dəv andza bəre nakə tə pa ako aye.

¹⁹ «Na sər ha məsler kurom hay. Na sər ha ka wudum ndo hay ada faya ka pumeye mədzal gər kurom ka neŋ huya. Na sər ha faya ka səmumeye naha a dəretsətseh. Na sər ha na, faya ka dzənumeye siye i ndo hay dərmak ada wu nakə faya ka gumeye anəke aye na, a ze nakə ahəl niye aye.

²⁰ «Ane tuk na, na zəba faya na, mənese andaya mə walaŋ kurom. Ŋgwas niye tə zalay Zizabel aye na, ka vəlumay tsəved məndze mə walaŋ kurom. A gwad neŋgeye na, ndo məde ha bazlam i Mbəlom. Ane tuk na, neŋgeye faya ma vateye gər a ndo i məsler ga hay, neŋgeye faya ma tətikateye məge madama ada ka mahəpəde slo i kule. ²¹ Na paslay həlay eye hərwi ada m̄a mbəda ha mede ŋgay, ane tuk na, a say bay, neŋgeye faya ma giye madama huya.

²² «Hərwi niye, na vəleye dəretsətseh haladzay, ma siye dəretsətseh ka təv məhəne ŋgay. Ndo neheye tə gawa madama dziye na, ta siye dəretsətseh

haladzay dərmaq. Tadə ta gər ha mezeleme tay ada ta gər ha mezeleme tay bay na, ta mətiye. ²³ Na bəbazliye tay ha wawa ɲgay hay hərwi ada məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu ma gəma wal wal tebiye tâ sər ha na, wu nakə ndo hay faya ta dzaliye mə gər tay ada wu nakə a yatay a gər aye, neɲ na sər ha tebiye. Nəkurom tebiye na vəlakumeye magogoy kurom na, da ka məsler nakə ka gum aye.

²⁴ «Ane tuk na, nəkurom siye neheye ma gəma i Tiyatir ka pumay zləm a bazlam i ɲgwas niye təbey aye, wu nakə ndo hay tə zalay wu maɲgaha eye i Fakalaw aye na, nəkurom ka sərüm təbey. A nəkurom na, bazlam mekelen eye andaya nakə na tsikakumeye bay. ²⁵ Wu nəte na, pum na wu nakə ka tətikumeye a gər bəɲbəɲ lele hus a pat nakə na maweye.

²⁶ «Ndo neheye ta səmay naha, ta ɲgwas ka dəretsətseh aye ada faya ta giye wu nakə a yeɲ a gər aye hus ka mandəve i məndzibəra na, na vəlateye gədaɲ ka slala i ndo hay tebiye. ²⁷ Na vəlateye gədaɲ andza gədaɲ nakə Bəba a vəleɲ aye dərmaq. Ta ləviye ndo hay ta gədaɲ, ta bəbazliye tay ha ndo i sewed hay andza ndo nakə ma həbiye tay ha guram i səɲgəle hay ndəslof ndəslof aye. ²⁸ Na vəlateye bamtaŞ nakə a dəv ta mbəlomda aye dərmaq.

²⁹ «Ndo nakə zləm andaya faya aye na, mâ pay zləm a wu nakə Məsəfəre Tsədəɲɲa eye ma tsikat-eye a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu aye.»

Ş 2:28 Bamta a da ha na, Yesu. Zəba ma Məsine i Yuhana 22.16.

3

Derewel nakə Yesu a sləratay naha a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay neheye ma gəma i Sardes aye

¹ Ndo niye a gwedeŋ sa: «Watsa bazlam nakay, sləray naha a gawla i Mbəlom nakə faya ma tsəpiye məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu neheye ma gəma i Sardes aye.

«Maa tsik bazlam nakay na, neŋ Yesu ndo nakə Məsəfəre i Mbəlom tasəla mə həlay ŋgay aye ada wurzla hay tasəla mə həlay ŋgay aye dərmak. Na sər wu nakə faya ka giye aye. Ndo hay faya ta dəslakumeye ha gər tə gwad ka hutum sifa, azlakwa düh nəkar andza maməta eye.

² «Pədəkum, gum gədaŋ bəna ka mətumeye tsədək tsədək hərwi na zəba faya məsler kurom ka dəre i Mbəlom na, tsədaŋŋa zuk bay. ³ Dzalum na, ka wu nakə ka tsənum ahəl niye aye ada ka təmum bazlam i Mbəlom na, ma kəkay aye ada mbədəm ha mede kurom. Niye na, pum na a dərev kurom. Tadə ka pədəkum bay na, sərur ha na diye naha ka təv kurom. Ane tuk na, na diye naha a həlay waray na, ka sərurumeye ha bay. Na diye naha andza məkal.

⁴ «Ane tuk na, ndo siye hay andaya mə walaŋ kurom ma gəma i Sardes, nəteye ta ge ndəluḅ ka peteked tay təbey. Nəteye na, tə yeŋ a gər lele. Ta piye peteked herre eye ka bo ada nəmaa diye ka bo dziye.

⁵ «Andza niye, na kalateye ka bo peteked herre eye a ndo neheye tə səmay naha tə ŋgwasa ka dəretsətseh aye. Ta watsa məzele tay a derewel nakə tə watsa a dəma məzele i ndo neheye ta huta

sifa aye. Dada na mbatiye ha məzele tay abəra mə dərewel nakay bay. Na diye tay ha kame i Bəba ga Mbəlom ada kame i gawla ɲgay hay, nəteye i ga hay.

⁶ «Ndo nakə zləm andaya faya na, mâ pay zləm a wu nakə Məsəfəre Tsədaŋŋa eye ma tsikatəye a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu aye.»

Derewel nakə Yesu a sləratay naha a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay neheye ma gəma i Filadelfi aye

⁷ Ndo niye a gwedeŋ sa: «Watsa bazlam nakay, sləray naha a gawla i Mbəlom nakə faya ma tsəpiye məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu neheye ma Filadelfi aye.

«Maa tsik bazlam nakay na, neŋ Yesu ndo nakə a yaw abəra ka təv i Mbəlom ada neŋgeye na, a raw me təbey. Kəle i bəy Davit na, mə həlay ɲgay. Tadə ka həndək abəra ma məgedna, ndəray andaya ma sliye faya madərəzl na bay. Tadə ka dərəzl na məgedna, ndəray ma sliye faya mahəndəke na bay.

⁸ «Na sər wu nakə faya ka guməye aye. Na sər ha gədaŋ kurom na, tsekweŋ tsa, ada azlakwa ka gum wu nakə a yeŋ a gər aye haɓe bədaw? Ka rəhumay ha gər a bazlam ga, ka gwadum nəkurom na, ndo ga hay. Na həndək abəra ma məged hərwi kurom, ndəray ma sliye faya madərəzle na bay.

⁹ Tsənum, anaŋ wu nakə na giye ta ndo neheye nəteye ndo i Fakalaw hay aye. Faya ta tsikiye tə bazlam, tə gwad nəteye Yahuda hay, ane tuk na, nəteye Yahuda hay bay, ta raw me dəkdek tsa. Na gateye kutoŋ, tâ yaw tâ dəkwakum gurmets. Ta səriye ha na, na wudə kurom. ¹⁰ Nəkurom na,

ka səmumay naha a bazlam ga andza nakə na tsikakum səmumay naha aye. Hərwi niye, neñ na tsəpiye kurom hərwi ada kâ yum a dəretsətseh bay. Dəretsətseh nakay ma diye kwa ka way, ma dziye tay ha ndo i məndzibəra hay tebiye. ¹¹ Mazlambar na maweye. Pum wu nakə ka tətik aye bəñbəñ a gər hərwi ada mâ buwa fakuma abəra magogoy kurom bay.

¹² «Ndo neheye ta səmay naha, ta ηgwasa ka dəretsətseh aye na, na piye tay ha a gay i mədəslay ha gər a Mbəlom ga andza sik i galak nakə tə lawa a wuzlah i gay aye, ta ndziye ka tor eye. Wuray andaya nakə ma həharatay ahaya abəra mə dəma aye bay. Na watsiye məzele i Mbəlom ga ka nəteye, ta məzele i gəma i Mbəlom ga. Gəma niye na, Zerozelem wedeye. Mbəlom ma sləraweye abəra mə mbəlom. Na watsiye məzele ga wedeye ka ndoweye neheye dərmak.

¹³ «Ndo nakə zləm andaya faya na, mâ pay zləm a wu nakə Məsəfəre Tsədanña eye ma tsikateye a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu aye.»

Derewel nakə Yesu a sləratay naha a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay neheye ma gəma i Lawdise aye

¹⁴ Ndo niye a gwedeñ sa: «Watsa bazlam nakay, sləray naha a gawla i Mbəlom nakə faya ma tsəpiye tay ha məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu neheye ma Lawdise aye.

«Maa tsik bazlam nakay na, neñ Yesu ndo nakə tə zalay “Mâ təra andza niye” aye. Faya ma diye ha wu nakə Mbəlom a ge aye, maraw me andaya mə

bazlam ɲgay kwa tsekweɲ bay. Mbəlom a ge wu hay tebiye na, tə həlay ɲgay.

¹⁵ «Na sər wu nakə faya ka gumeje. Nəkurom hiyatsatsa bay ada laluh laluh wal bay sa. Ka ndzumeye ma wuzlah eye gaɲgəlanlanɲa andza niye na, a yeɲ a gər bay. ¹⁶ Nəkurom hiyatsatsa bay ada laluh laluh kəgəbay daduk daduk wal bay sa, nəkurom mandza eye ma wuzlah eye andza niye sa na, na vənahiye kurom ahaya abəra mə bazlam ga.

¹⁷ «Ka gwadum nəkurom na, zlele eye, ka hutum wu hay tebiye, wuray a kətsakum bay. Ane tuk na, nəkurom dəretsətseh eye hay, ka gum mə bo. Nəkurom mətawak eye hay peteked andaya fakuma bay, nəkurom guluf eye hay na, ka sərüm bay. ¹⁸ Hərwi niye, neɲ faya na tsikakumeye wu nakə ka gumeje. Səkəmun gura nakə ta lambad ta ako, a dəv wuzl wuzl haladzay aye. Dumara, səkəmun mə gay ga hərwi ada kâ tərüm zlele eye hay ta dedek. Dumara, səkəmun peteked herre eye, kâ pum ka bo. Andza niye horoy ma gakumeye sa bay hərwi nəkurom bo kəriye sa bay. Səkəmun sidem i dəre, mâ dzəna kurom hərwi ada kâ ɲgatumay a wu hay sa.

¹⁹ «Neɲ na, ndo neheje na wuda tay ha aye na, na ɲgərəziye fataya, na datay ha metsəhe. Kə ge andza niye na, mbədum ha mede kurom, pumen bəzay tə dərev kurom peteh. ²⁰ Tsənum, na lətsiye ka həlay i məged ada na zaliye. Ndo nakə kə tsəne bədīday ga aye ada ka həndəkəɲ na məged na, na fələkwiye a gay ɲgay, nəmaa ndiye dəf salamay.

²¹ «Ndo neheje ta səmay naha, ta ɲgwasa ka dəretsətseh aye na, na vəlateye tsəved hərwi ada tâ

yaw, nəmaa ndziye ka təv məndze i bəy ga, andza neŋ na səmay naha, na ŋgwasə ka dəretsətseh aye, ada neŋ ta Bəba ga, nəmay ndziye ma bəy ŋgay.

²² «Ndo nakə zləm andaya faya na, mâ pay zləm a wu nakə Məsəfəre Tsədəŋŋa eye ma tsikateye a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu aye.»

4

Məged mahəndəka eye mə mbəlom

¹ Ma dəba eye na, na ŋgatay a wu mekeleŋ.

Na ŋgatay a məged mahəndəka eye mə mbəlom, na tsəne bədiday i ndo nakə a ləv andza tolom a tsiken me meeneŋ aye sa. A gwedeŋ: «Tsalaw a gəma kanan hərəwi ada na dəkeye ha wu nakə ma giye bo kame mba aye.»

² Kwayaŋŋa Məsəfəre Tsədəŋŋa eye a yaw a zla ga. Tsa na, na ŋgatay a təv məndze i bəy mə mbəlom. Ndoweye mandza eye faya. ³ Ndo niye mandza eye na, da'ar ŋgay a wuzl dəre andza kwar nakə ŋgwalak eye, tə zalay *zaspə* ada *sardowan* aye. Kulay a lawara na təv məndze i bəy niye tuwzik. Kulay niye na, a wuzl dəre andza kwar ŋgwalak eye, tə zalay *emerod* aye dərmak.

⁴ Təv məndze hay kuro kuro sulo gər eye fad dandahtahha tə lawara na təv məndze i bəy niye. Madugula hay kuro kuro sulo gər eye fad mandza eye hay faya. Peteked neheye ka bo tay aye na, kwedek kwedek. Kwa way tə dzagwa i bəy mə gər. Dzagwa niye hay na, tə ŋgar ta gura. ⁵ Mawutsədə i mbəlom a wutsədəw abəra ma təv məndze i bəy niye. Maləve i mbəlom a ləvaw abəra mə dəma dərmak. Kame i təv niye na, wuye hay andaya tasəla andza lalam, ako faya a dəv

haladzay. Wu niye hay tasəla andza lalam aye, nəteye na, məsəfəre neheye tasəla mandza eye kame i Mbəlom aye. ⁶ Kame i təv məndze i bəy niye na, wuye andaya andza dəlov, a wuzl dəre andza malam, dəre a ye abəra mə dəma kwetseh kwetseh.

Wu hay fad tə lawara na təv məndze i bəy a wuzlah. Wu niye hay na, wu neheye ta məsəfəre tay aye. Ta dəba, dəre andaya fataya ada ta diye i me dəre andaya fataya, ηgurti ηgurti. ⁷ Wu niye makurre aye na, a ndzəkit bo zil, masulo eye a ndzəkit bo vo'ar i sla wawa eye, mamahkar eye na, da'ar ηgay a ndzəkit bo ndo zezeη ada mafad eye a ndzəkit bo matsəv nakə faya ma tsəviye aye. ⁸ Wu neheye fad aye na, kwa way ta gwezleviyek eye hay faya məkwa məkwa. Ka gwezleviyek niye hay dəre hay fataya haladzay ta dəba eye kwa tə hud eye ndotsndotstsa. Ta həpat kwa ta həvad faya ta giye dəmes huya, tə gər ha bay. Ma dəmes tay niye na, tə gwad:

«Bəy Maduweη Mbəlom nəkar na, tsədanηa
kwa mənese andaya ka təv yak bay,
nəkar gədan eye ka gər i wu hay tebiye,
nəkar andaya kwa ahəl niye, nəkar andaya anəke,
ada ka deyeweye.»

⁹ Andza niye, wu neheye fad aye na, tə gawa dəmes ada ta zambadaway a Mbəlom nakə mandza eye ka təv məndze i bəy ηgay aye ada a neηgeye nakə ma ndziye ka tor eye. Tə dəslay ha gər, tə gay sisəe. ¹⁰ Ahəl nakə tə gawa ha andza niye na, madugula neheye kuro kuro fad aye ta dəkwawa gurmets kame i Mbəlom, neηgeye nakə mandza eye ka təv məndze i bəy ηgay aye ada

neŋgeye mandza eye ka tor eye. Tə dəslaway ha gər, ta tsakwawa dzagwa i bəy niye hay mə gər tay aye tə pawa kame ŋgay, tə gwad:

¹¹ «Bəy Maduweŋ may Mbəlom,
 nəkar na, ka sla da,
 ndo hay t̄a dəslaka ha gər,
 t̄a zambadaƣa ta dedek
 ada gədaŋ a yaw na, mə həlay yak.
 Hərwi maa ge wu hay tebiye na, nəkar,
 wu neheye a ge bo na,
 hərwi a saka wu neheye tebiye t̄a ge andaya.»

5

Ta zambadaƣa a ndo nakə a t̄ara andza wawa i t̄abaŋ i Mbəlom aye

¹ Tsa na, na ŋgatay a d̄erewel mə həlay i ndo nakə mandza eye ka t̄əv m̄əndze i bəy aye. D̄erewel niye na, magəsa eye mə həlay i m̄ənday. Tə watsa faya wu na, diye sulo sulo. Tə paƣa na ka bo. Tə gəs na tə wu m̄əgəse d̄erewel t̄əv tasəla hərwi ada m̄a həndək bay.

² Ma d̄əba eye na ŋgatay a gawla i Mbəlom gədaŋ eye, a tsətsah ta magala, a gwad: «Way nakə ŋgwalak eye kame i Mbəlom kə sla da mapəle faya abəra wu m̄əgəse d̄erewel ada ma həndəkiye na aye na, way?»

³ Ane tuk na, ndəray kwa nəte nakə ma sliye faya mahəndəke ada ma zəbiye ka wu nakə mə d̄əma aye na, andaya bay tebiye. Mə mbəlom, ka dala, ma bəƣ, kwa ka waray, ndəray andaya bay. ⁴ Na tuwa haladzay hərwi ndəray andaya ŋgwalak eye kame i Mbəlom nakə ma sliye mahəndəke d̄erewel

ada ma zəbiye a dəma dəre aye na, andaya kwa nəte bay.

⁵ Ane tuk na, nəte mə walaŋ i madugula neheye kuro kuro sulo gər eye fad aye a gwedeŋ: «Kâ tuwa bay, zəba dəre: Zil nakay na, a yaw abəra ma gwala i Yahuda, neŋgeye gwala i Davit. Neŋgeye kə ŋgwasə ka wu hay tebiye, ma pəliye ha wu məgəse dərəwel neheye tasəla aye ada ma həndəkiye na dərəwel.»

⁶ Tsa na, na ŋgatay a ndoweye, neŋgeye malətsə eye ma wuzlah i təv məndze i bəy. Madugula neheye kuro kuro sulo gər eye fad aye tə wu neheye fad aye tə lawara na a wuzlah. A ndzəkit bo na, wawa i təbaŋ, andza ta kəd na ahəl niye nəte. Dəram ka gər ŋgay tasəla ada dəre andaya faya tasəla dərək. Dəre neheye tasəla aye na, məsəfəre neheye kame i Mbəlom aye, Mbəlom faya ma sləriye tay ha ka məndzibəra tebiye.

⁷ Wawa i təbaŋ niye a ye ka təv i ndo nakə mandza eye ka təv məndze i bəy aye. A ye naha na, a təma na dərəwel abəra mə həlay i mənday ŋgay.

⁸ A təma faya abəra dərəwel niye na, wu neheye fad aye ta madugula neheye kuro kuro sulo gər eye fad aye ta dəkw gurmets kame ŋgay. Nəteye niye tebiye kwa way ta gandzaval mə həlay ada ŋgwalak i gandayah hay mavəda eye ta gura andaya fataya dərək maraha eye hay tə wu eye andaya tə pawa faya ako na, a ze huŋŋa. Wu niye a ze huŋŋa eye na, maduwule me i ndo məpe mədzał gər hay ka Yesu neheye ta dūwulaway naha me aye.

⁹ Tə ge dəmes wedeye. Ma məge dəmes tay nakə faya ta giye na, tə gwad:

«Nəkar na, ka sla da matəme dərəwel nakay

ada mahəndəke na wu nakə tə gəs ha aye dedek.

Hərwi ta kəf kar andza wawa i təbaŋ nakə tə kəfaway a Mbəlom aye,
ada ka səkəmatay ahaya ndo hay abəra mə mezeleme tə bambaz yak,
ka həlatay ahaya ka təv i Mbəlom.

Kwa nəteye na, gwala waray,
kwa tə tsik me i gəma waray,
kwa slala waray,
kwa nəteye mandza eye ma gəma waray,
nəkar ka həlatay ahaya ka təv i Mbəlom.

¹⁰ Ka təra tay ha ndo yak hay, nəkar ka ləvateye gər.
Ka təra tay ha ndo məvəlay wu a Mbəlom
hərwi ada t̄a gay məsler a Mbəlom,
ada nəteye ta təriye bəy ka məndzibəra tebiye.»

¹¹ Tsa na, na ŋgatay a gawla i Mbəlom hay, gwəzem gwəzem haladzay ma pasliye bo bay. Tə lawara na təv məndze i bəy ada wu neheye fad aye ta madugula neheye kuro kuro sulo gər eye fad aye telelewiw a wuzlah. Na tsəne dəmes tay. ¹² Tə gawa dəmes ta magala, Tə gwad:

«Wawa i təbaŋ nakə tə kəf na aye na,
gədaŋ tebiye mə həlay ŋgay,
zlele tebiye na, i ŋgay,
a sər wu hay tebiye,
neŋgeye gədaŋ eye.

Neŋgeye na, kə sla ndo hay
t̄a dəslyay ha gər ada t̄a zambaɗay.
Zəba faya təday, neŋgeye na, məzlaɓ eye.»

¹³ Tsa na, na tsəne məge dəmes i wu neheye tebiye Mbəlom a ge aye. Wu neheye mə mbəlom aye, neheye ka məndzibəra aye, neheye ma bəɗ

aye, neheye ma dəlov aye, tə gawa dəmes tay eye, tə gwad:

«Zambadakway a ndo nakə neŋgeye mandza eye ka təv məndze i bəy aye

ada a ndo nakə neŋgeye andza wawa i təbaŋ aye, dəsłakwatay ha gər.

Gədaŋ tebiye a yaw na, abəra ma nəteye.

Zəba, nəteye na, məzlaḅ eye hay ka tor eye.»

¹⁴ Wu neheye fad aye ta mbəda faya tə gwad: «Mâ təra andza niye!» Madugula neheye kuro kuro sulo gər eye fad aye na, ta dək w gurmets kame i ndo neheye nəteye mandza eye ka təv məndze i bəy aye ada tə dəsłatay ha gər.

6

Wawa i təbaŋ a dazlay a məpəle ha wu neheye tasəla tə ḅar ha dərəwel aye

¹ Ahəl nakə Wawa i təbaŋ a təma dərəwel a həlay, a dazlay məpəle ha wu neheye tasəla tə ḅar ha dərəwel aye na, na ŋgatay. A pəla ha nəte. Tsa na, na tsəne mətsike me abəra mə walaŋ i wu neheye fad aye, mətsike me ŋgay niye a ləv andza maləve i mbəlom, a gwad: «Dara!» ² Tsa na, na ŋgatay a pəles kudəkudək eye. Ndo mandza eye faya, tə lalaŋ eye mə həlay. Tə pay dzagwa i bəy a gər. Mata sle ka wu hay tebiye na, neŋgeye. A ye mäge vərəm ada ma ŋgwasaweje fataya.

³ Wawa i təbaŋ niye a pəla ha masulo i wu neheye tə ḅar ha dərəwel aye. Na tsəne mətsike me abəra mə walaŋ i wu neheye fad aye, masulo eye mə walaŋ tay, a gwad sa: «Dara!» ⁴ Tsa na, pəles neŋged a yaw. Pəles niye na, a zəba ndozza andza

ako. Ndo nakə mandza eye faya aye na, tə vəlay gədan̄ ka məzle vəram, maye ha ka məndzibəra hərwi ada ndo hay tâ kəf bo. Tə vəlay maslalam bagwar eye a həlay.

⁵ Tsa na, Wawa i təban̄ a pəla ha mamahkar i wu neheye tə bəar ha dərəwel aye. Tsa na, na tsəne mətsike me a tsənew abəra mə walañ i wu neheye fad̄ aye, mamahkar eye mə walañ tay a wuda, a gwad̄ sa: «Dara!» Kwayaṅṅa, na ṅgatay a pəles a zəba zən̄zən̄. Ndo nakə mandza eye faya aye na, agwada mə həlay ṅgay. ⁶ Na tsəne maləve i wu mə walañ i wu neheye fad̄ aye andza mətsike me i ndo. A gwad̄: «Suloy nakə tə ge faya məsler hwapat aye a sla wuray bay. Ta səkəmiye daw agwada nəte tsa. Tadə bəle na, ta səkəmiye agwada mahkar.» A gwad̄ sa: «I mal ta guzom na, ka nas ha bay.»

⁷ Wawa i təban̄ a pəla ha mafad̄ i wu neheye tə bəar ha dərəwel aye. Tsa na, na tsəne mətsike me a tsənew abəra mə walañ i wu neheye fad̄ aye, mafad̄ eye mə walañ tay a wuda, a gwad̄: «Dara!» ⁸ Tsa na, na ṅgatay a pəles mekeleñ eye a yaw. Mazəbe ṅgay eye na, a zəba kulah kulah andza gən̄gis. Ndo nakə mandza eye faya aye na, məzele ṅgay Mədahañ nakə ma kədiye ndo hay aye. Ndo nakə tə zalay Təv Məndze i Mədahañ hay aye na, faya ma pay bəzay. Ta ṅgəna ha məndzibəra fad̄. Tə vəlatay nəte ada tə vəlatay faya gədan̄ hərwi ada tâ bəbazl̄ tay ha ndo hay abəra mə dəma. Ta bəbazliye tay ha ta maslalam ada siye hay ta mətiye tə may, siye hay ta mətiye ta dəvats ada wu i pesl̄ hay ta bəbazliye tay ha.

⁹ Wawa i təban̄ a pəla ha mazlam i wu neheye

tasəla tə ɓar ha ɗerewel aye. Tsa na, na ŋgatatay a ndo neheye tə kəɗ tay ha ahəl niye aye ma huvo i təv məvəlay wu a Mbəlom aye. Ndo neheye tə kəɗ tay ha ahəl niye na, hərwi ta təma bazlam i Mbəlom ada hərwi nakə tə ɗawa ha parakka aye.

¹⁰ Ta wuda ta magala, tə gwad: «Bəy Maduweŋ may nəkar na, tsəɗaŋŋa. Nəkar ka tsik na, dedek huya. Ndo neheye ka məndzibəra tə kəɗaw may aye, ka gateye sariya na, kəɗay? Ka gateye ɗəretsətseh na, kəɗay?»

¹¹ Tsa na, nəteye tebiye tə pa fataya peteked kudekudek eye. Tə gwadatay: «Həbum tsekweŋ təmad təday, hərwi nəkurom tebiye kurom eye ka ndəvumaw zuk bay. Ndo mekeleŋ eye hay andaya, nəteye malamar kurom neheye faya ta gay məsler a Mbəlom aye. Kutoŋ ndo hay ta kəɗiye tay ha təday andza nəkurom neheye tə kəɗaw kurom aye ɗərmak.»

¹² Wawa i təɓaŋ niye a pəla ha maməkwa i wu neheye tasəla tə ɓar ha ɗerewel aye. Kwayaŋŋa a pəla faya abəra na, məndzibəra a ɓəl haladzay dzekiɓ dzekiɓ. Pat a mbəɗa andza peteked zeŋzeŋ eye i mətuwe mədahaŋ. Kiyə na, a təra ndozza andza bambaz. ¹³ Wurzla hay tə kutsaw abəra ma magərməlom ɓəramama ka dala andza mandaɓalak i gurov neheye mətasl a kutsa ahaya abəra mə gəɗɗaf aye. ¹⁴ Magərməlom a dze tatəh andza tə paɗa ɗerewel. Dala neheye malawara eye ta ɗəlöv aye ti ye abəra ka təv məndze tay hay. Mahəmba hay tə lətse abəra ka təv tay hay, ti ye a təv eye.

¹⁵ Ndo neheye ka məndzibəra aye tə ŋgaha bo tebiye, ta hway, tə ŋgaha bo a bəɗ hay ada tə

tsal a mahəmba mata ngehe bo a lar. Beke hay ta ndo neheye nətəye beke hay bay aye, nətəye tebiye ta hway tə ngaha bo. Kwa bəy hay ada bagwar hay, kwa bəy i sidzew hay, kwa ndo i zlele hay ta gədaŋ eye hay aye, nətəye tebiye ta hway. ¹⁶ Tə zalatay ka bo a mahəmba ada a hotokom hay, tə gwad: «Mbəzlumaw famaya ada kâ ngahum may tey, hərwi ada ndo nakə mandza eye ka təv məndze i bəy aye mâ ngatamay bay. Sa na, hərwi ada Wawa i təbaŋ mâ gəs may ta sariya bay, ¹⁷ hərwi həlay i məgəse ndo hay a sariya kə ndislew. Pat eye niye na, ndəray andaya məsəmay naha bay.»

7

Gawla i Mbəlom a ge ngodgor ka ndo i Mbəlom hay ka da'ar

¹ Ma dəba eye na, na ngatatay a gawla i Mbəlom hay fad, nətəye malətsa eye ka kokway i məndzibəra fad. Faya ta geye me a mətasl neheye fad ka kokway i məndzibəra hərwi ada tâ vəzl ka məndzibəra bay ada tâ lamay a dala bay, kwa a dəlov, kwa a gərdaf hay, tâ lamay bay.

² Na ngatay a gawla i Mbəlom nəngeđ, a yaw mə bəzay. Mə həlay ngay na, wu mäge ha ngodgor ka ndo i Mbəlom hay, i Mbəlom nakə nəngeye ma ndziye ka tor eye. A zalatay a siye i gawla i Mbəlom neheye fad aye hərwi Mbəlom a vələtay gədaŋ ka mənese ha dala ta yam. A zalatay ta magala, ³ a gwadatay: «Kâ nasum ha dala, yam ada ta dərizl i gərdaf hay zuk bay. Həbum, nəmaa giye ngodgor i Mbəlom ka ndo i məsler i Mbəlom hay təday.»

⁴ Tsa na, ndo neheye tə ge fataya ɲgodɣor aye nətəye nday na, tə tsikenɲ. Nətəye gwezem temerre tə kuro kuro fadɣər eye fadɣ. Ndo neheye na, ti yaw ma gwala i Israyel hay tebiye. ⁵ Gwala i Yahuda nətəye 12 000, gwala i Ruben 12 000, gwala i Gad 12 000, ⁶ gwala i Aser 12 000, gwala i Naftali 12 000, gwala i Manase 12 000, ⁷ gwala i Simeyɲ 12 000, gwala i Levi 12 000, gwala i Isakar 12 000, ⁸ gwala i Zabulon 12 000, gwala i Yusufa 12 000, gwala i Bendzameɲ 12 000. Ndo neheye tebiye ta ge fataya ɲgodɣor i Mbəlom aye.

Ndo neheye haladzay ti yaw ma slala hay wal wal aye

⁹ Ma dəba eye na, na ɲgatay a ndo hay haladzay mbərzəzza, ma pasliye bo bay. Ti yaw abəra ma gəma neheye ka məndzibəra aye tebiye. Ti yaw na, kwa abəra ma gəma waray, kwa ma gwala waray, kwa ma slala waray, kwa neheye tə tsik me i gəma waray waray aye. Nətəye tebiye kame i təv məndze i Bəy kame i Wawa i təbaɲ. Nətəye tebiye tə peteked kwedek kwedek eye ka bo ada nətəye tebiye ta hawal i gərɗaf nakə tə zalay təbah aye mə həlay tay hərwi mazambaɗay a Mbəlom. ¹⁰ Ta wuda ta magala, tə gwad:

«Mandza eye ka təv məndzay i bəy na, Mbəlom kway ada Wawa i təbaɲ,
maa mbəl may ha na, nətəye.»

¹¹ Gawla i Mbəlom hay tebiye, tə lawara na təv məndze i bəy ada madugula neheye kame i Mbəlom aye ada ta wu neheye fadɣ aye, tə lawara tay ha a wuzlah. Tsa na, ta dəkway gurmets, tə dəslay ha gər a Mbəlom. ¹² Tə gwad:

«Ayaw, mâ tæra andza niye!
 Mæzlaḅ na, mæ həlay i Mbəlom kway,
 neŋgeye a sər wu, neŋgeye gədaŋ eye.
 Gakway sisœ, dəslakway ha gər,
 zambadakwa ha ka tor eye.

Zəbum, neŋgeye na, bagwar eye dedek! Amen!»

¹³ Nəte mæ walaŋ i madugula neheye kuro kuro sulo gər eye faḍ aye, a tsətsah fagaya, a gwedeŋ: «Ka sər tay ha ndo neheye tə peteked kweḍek kweḍek eye ka bo aye ḍaw? Ti yaw na, məŋgay?»

¹⁴ Na mbəḍay faya, na gwadaŋ: «ŋgalaka, neŋ na sər bay. Maa sər ḍuh na, nəkar bəḍaw?»

A mbədeŋ faya, a gwedeŋ: «Neheye na, ndo neheye tə səmay naha a ḍəretsətseh bagwar eye. Nəteye na, ta bara na peteked tay hay hərwi ada mâ tæra kweḍek kweḍek tə bambaz i Wawa i təḅaŋ.

¹⁵ Hərwi niye nakə nəteye mandza eye kame i təv məndze i bəy Mbəlom huya aye.

Faya ta zambadeye mæ gay ŋgay pat pat, ta həpat kwa ta həvad.

Ndo nakə mandza eye ka təv məndze i bəy aye, faya ma gateye gər.

¹⁶ Nəteye na, may ma gateye sa bay, yam ma gateye sa bay dərmaḱ.

Pat ma wuriye fataya sa bay, wuray kwa tsekweŋ ma fəkiye tay ha andza pat sa bay, kwa wu waray ma wuriye fataya sa bay,

¹⁷ hərwi Wawa i təḅaŋ niye ma wuzlah i təv məndze i bəy niye ma təriye ndo mətəkure tay.

Ma diye tay ha ka yam nakə ma vəliye sifa aye.

Mbəlom ma takadətay na yam dəre abəra ka dəre.»

8

Wawa i təbaŋ a pəla ha maduk i duk i matasəla i wu nakə tə bar ha dərewel aye

¹ Ma dəba eye na, Wawa i təbaŋ a zla dərewel niye sa, a pəla ha faya abəra maduk i duk i wu nakə matasəla eye a zəkaw aye. A pəla ha na, wu hay tebiye mə mbəlom tə ndza dədik hus a mənit kuro kuro mahkar.

² Tsa na, na ŋgatay a gawla i Mbəlom hay tasəla, nəteye malətsa eye kame i Mbəlom aye. Tə vəlatay tolom hay tasəla.

³ Gawla i Mbəlom nəŋgeđ andaya ta gəse mə həlay. Gəse niye na, maŋgara eye ta gura. Gəse niye maŋgara eye ta gura eye na, tə fəkaway a dəma wu nakə a ze huŋŋa eye a Mbəlom. Nəŋgeye na, a yaw a lətse ka tsakay i təv nakə tə fəkaway naha faya wu a Mbəlom aye. Ta pay a dəma wu nakə tə fəkawa aye haladzay, mâ fəka hərwi ada geŋgis eye ada mađuwule me i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu tâ tsal, tâ husa ka təv i Mbəlom. A fəka wu niye ka təv məfəke wu nakə tə fəkaway naha faya wu a Mbəlom kame i təv məndze i Mbəlom. ⁴ Geŋgis i wu niye faya ma fəkiye, a yaw abəra mə həlay i gawla i Mbəlom, a tsal ka təv i Mbəlom. Andza niye, mađuwule me i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu a husa ka təv i Mbəlom, Mbəlom a tsəne.

⁵ Tsa na, a zla gəse niye maŋgara eye ta gura eye, a zla ako ma təv nakə tə fəkaway naha faya wu a Mbəlom aye. A pa na a gəse, a rah ha. Tsa na, a kala ahaya ka məndzibəra. A kala ahaya na, maləve i

mbəlom a ləv haladzay, mawutseǵe hay ta wutseǵe ada dala a bəl haladzay dzekiǵ dzekiǵ.

Tolom hay tasəla

⁶ Tsa na, gawla i Mbəlom neheye tasəla aye, tə ləva bo ta tolom hay hərwi məfe.

⁷ Tsa na, makurre a fa tolom ŋgay. A fa na, ndzalala, ako, bambaz, tə dzapa ka bo. Tə kutsaw ka məndzibəra. Kwayaŋŋa məndzibəra a ŋgəna ka bo abəra təv mahkar, nəte ŋgay eye a təma təlmed təlmed. Dərizl i gərdaf hay, ada guzer ŋgədiz eye, ta təma tebiye heriyew heriyew.

⁸ Masulo i gawla i Mbəlom a fa tolom ŋgay. A fa na, tə zla wuye bagwar eye andza mahamba i ako, faya ma təmiye. Tə kal ha a bəlay bagwar eye. Bəlay niye a ŋgəna mahkar, neŋged nəte a tərə bambaz. ⁹ Mamahkar i wu neheye nəteye mandza eye ma yam niye a tərə bambaz aye tə mət tebiye. Kwalalaŋ i yam hay tebiye tə nas ma təv eye niye.

¹⁰ Gawla i Mbəlom mamahkar eye a fa tolom ŋgay. A fa na, wurzla bagwar eye a ŋgwad əduǵ, a kalaw abəra ka magərmbəlom. A təma zləkəd zləkəd andza dərneh i ako. A dəd ka dəlov neheye ta ŋgəna mahkar aye ada ka bədiyem hay, a nas tay ha. ¹¹ Wurzla niye na, məzele ŋgay Duwekeke. Neŋged na, a tərə duwekeke. Ndo neheye ta sa yam niye na, ta mət haladzay hərwi a ge duwekeke.

¹² Gawla i Mbəlom mafad eye a fa tolom ŋgay. A fa tolom ŋgay niye na, a kəd tay ha pat ta kiye ada tə wurzla hay. Nəteye na, andza madəsa eye hay təv mahkar. Təv nakə tə kəd a dəma aye na, a zəba zəŋzəŋ. Andza niye nəteye ta dəv lele sa bay. Həpat ta həvad ta ŋgəna təv mahkar. Diye i pat neŋged

nəte na, a dəv ta həpat sa bay ada diye i kiye neŋged nəte bəbay na, a dəv ta həvad sa bay.

¹³ Na zəba dəre na, na ŋgatay a matsəv faya ma tsəviye ka magərmbəlom. A wuda ta gədaŋ, a gwad: «Waaw! Gadzi bo kurom i mey, gadzi bo kurom i mey, nəkurom ndo i məndzibəra hay na, ka hutumeye dəretsətseh. Siye i gawla i Mbəlom mahkar na, ta fa tolom tay zuk bay. Ahəl nakə aza ta fa aye na, dəretsətseh ma deyeweye ka məndzibəra haladzay.»

9

¹ Gawla i Mbəlom mazlam eye a fa tolom ŋgay. A fa tolom ŋgay niye na, na ŋgatay a wurzla a dədaw abəra ma magərmbəlom ka dala. Tsa na, tə vəlay kəle i mahəndəke abəra ka bəd nakə kutsik bagwar eye fakalaw hay mandza eye mə dəma aye. ² Wurzla niye a həndək abəra mə dəma na, geŋgis a ndohwaw abəra mə dəma andza zler i ako. Geŋgis niye a dərəzl ka pat tekədəgəm, dəre a zəba bay tebiye zəŋzəŋ.

³ Tsa na, dzaray a bətsakwaw abəra ma geŋgis niye ka dala. Tə vəlatay gədaŋ i mədze ndo andza hərdəde hay. ⁴ Tə gwadətay: «Kâ həpədum guzer bay, kâ nasum ha dərizl i gərdaf bay, wu neheye tə ndzohwaw aye tebiye kâ nasum tay ha bay. Gumatay dəretsətseh na, a ndo neheye ŋgodgor i Mbəlom ka da'ar tay bay aye.» ⁵ Ta vəlatay tsəved ka məkədə ndo hay mədahan eye bay. Tə gwadətay: «Gumatay dəretsətseh.» Ta gateye dəretsətseh na, kiye zlam. Dəretsətseh niye na, andza məwure i hərdəde. ⁶ A həlay niye na, ndo hay ta pəliye məməte ada tâ mət hərwi ada

dəretsətseh mâ gatay sa bay. Ane tuk na, ta hutiye məməte bay. Məməte ma deyete ye a gər haladzay, ane tuk na, ta hutiye məməte bay mədahañ ma hwiye fataya abəra.

⁷ Dzaray niye hay ta ndzəkit bo andza pəles neheye tə gawa vəram aye. Wuye hay ka gər tay andza dzagwa i bəy nakə tə ŋgar ta gura aye. Da'ar tay a ndzəkit bo i ndo zezeñ. ⁸ Məkwets tay na, zəbol eye andza məkwets i ŋgwas hay, ada zler tay hay andza zler i zil. ⁹ Tə ɓar dərev tay hay tə wuye andza peteked i vəram tə ŋgar ta ɓəre aye. Gwezleviyek tay hay tə ge zləm huwwa andza muta i pəles neheye nəte ye haladzay faya ta diye a vəram aye. ¹⁰ Hutel fataya andza hutel i hərdəde hay ada ta dzatay ha a ndo hay ta hutel niye hay dərmak. Mata vələtay gədañ ka mədzatay a ndo hay kiye zlam na, hutel tay niye hay. ¹¹ Bəy tay na, gawla nakə a ləvay gər a bəf nakə kutsik bagwar eye Fakalaw mandza eye mə dəma aye. Tə zalay tə bazlam i Yahuda hay na, Abaddoñ. Tə bazlam i Gərek bəbay tə zalay Apoliyoñ. Andza məgwede: Neñgeye ndo mabəbezle wu hay.

¹² Dəretsətseh makurre eye ki ye abəra mə dəma. Siye dəretsətseh hay sulo ta deyewe ye sa.

¹³ Gawla i Mbəlom maməkwa eye a fa to lom ŋgay. Na tsəne mətsike me a tsənew abəra ka dəram i təv nakə tə fəkaway naha faya wu a Mbəlom aye wal wal fad. Təv nakə tə fəkaway naha faya wu a Mbəlom niye mañgara eye ta gura, mapa eye kame i Mbəlom. ¹⁴ A gwadəy a gawla i Mbəlom maməkwa eye: «Pəla tay ha gawla niye hay fad tə ɓar tay ha ka me i dəlov bagwar eye niye tə zalay

Efrat aye.» ¹⁵ Gawla neheye fad tə tsik fataya aye na, Mbəlom a patay məpesle həlay hərwi ada t̄a ge məsler ma məve eye niye, ma kiye eye niye, ma məhəne eye niye ada ma bərə eye niye. Andza niye a həl tay ha na, hərwi ada t̄a ɲgəna ha məndzibəra təv mahkar. Təv nəte na, ta bəbazl abəra mə dəma ndo hay kədəts. Kwayanɲa ahəl nakə mətsike me niye a gwafay a gawla i Mbəlom «Pəla tay ha» aye na, gawla i Mbəlom niye a ye, a pəla tay ha. ¹⁶ Tsa na, sidzew hay haladzay ti yaw, nəteye mandza eye ka pəles hay. Nəteye nday na, ta tsikenɲ. Nəteye na, gwezem temerre sulo madzəga gwezem.

¹⁷ Ma məsine ga na, na ɲgatatay a pəles hay ada ta ndo neheye mandza eye fataya aye. Nəteye na, pe-teked i vərəm ka bo slala mahkar. Siye hay ndozza andza ako, siye hay a zəba mbəlommbəlom, siye hay a zəba kudewawa kudewawa. Gər i pəles niye hay ta ndzəkit bo andza gər i zil. Ako ta geɲgis eye a ndohwaw abəra mə bazlam tay hay ada tə wu eye andaya a təmawa wafafa andza wur i asana.

¹⁸ Dəretsətseh neheye wal wal mahkar aye a kəd tay ha ndo hay. A kəd tay ha na, ma təv nakə a ɲgəna ha mahkar a zla nəte aye. Dəretsətseh neheye wal wal mahkar aye na, ako, geɲgis ada tə wu nakə a təma andza wur i asana aye. Tə ndohwaw abəra mə bazlam i pəles hay, ta bəbazl tay ha ndo hay. ¹⁹ Andza niye, maa vəl gədaɲ a pəles hay ka məge wu nakə lele bay aye a ndo hay na, bazlam tay. Ane tuk na, hutel tay hay tə gawatay dəretsətseh a ndo hay dərmak. Hutel tay hay na, a ndzəkit bo dədœ, gər fataya andza gər i dədœ, tə dzawa tay ha ndo hay.

²⁰ Siye i ndo neheye ta zəkaw aye ta mət tə

dəretsətseh neheye mahkar aye bay, nəteye huya ta gər ha mezeleme tay bay. Nəteye faya ta dəslay ha gər a fakalaw ada a kule neheye bo tay aye tə ngar aye. Faya ta ngariye kule niye hay ta gura, siye hay ta bəre, tə kwar, tə mbəzew ada siye hay ta lambad ta mayako. Wu neheye na, tə ngatay a dəre bay, tə tsəne wuray kwa tsekwen bay, ta həhal bay. Ane tuk na, nəteye faya ta dəslatay ha gər huya. ²¹ Ndo neheye dərmak nəteye faya ta kədiye ndo hay huya. Ta gər ha məge masuwayan bay. Nəteye madan eye hay ada ta məge madama, nəteye faya ta kəliye. Nəteye faya ta giye huya andza niye, ta gər ha mezeleme bay.

10

Gawla i Mbəlom tə derewel wawa eye

¹ Ma dəba eye na, na ngatay a gawla i Mbəlom mekelen eye, gədan eye haladzay, a mbəzlaw mə mbəlom. Peteked ngay nakə ka bo aye na, pazlay. Kulay a lawara na gər ngay həndits. Da'ar ngay a wuzl dəre andza pat. Sik ngay hay andza dərneh i ako. ² Derewel wawa eye mə həlay ngay, mahəndəka eye. A pa na sik i həlay i mənday ngay ka gər i bəlay. Sik i həlay i gula na, a pa na, ka dala. ³ A wuda ta magala. Mawude ngay niye na, a ləv andza manğərəze i zıl. A wuda andza niye na, na tsəne maləve i mbəlom madzəga tasəla hərwi mambədaw faya.

⁴ Na tsəne maləve i mbəlom niye na, haəe a sen məwetse wu nakə a tsik aye. Ane tuk na, na tsəne mətsike me mekelen eye mə mbəlom, ndoweye a

gwad: «Kâ watsa wu nakə maləve i mbəlom a tsik aye bay. Bazlam neheye na, ndəray mâ sər bay.»

⁵ Gawla i Mbəlom niye a pa na sik ŋgay nəte ka gər i bəlay, neŋged ka dala aye na, a zla həlay i mənday a mbəlom, ⁶ a mbada ta məzele i Mbəlom, hərwi Mbəlom na, ma ndziye ka tor eye, kə ge magərmbəlom tə wu neheye mə dəma aye tebiye, kə ge məndzibəra tə wu neheye mə dəma aye tebiye, kə ge bəlay tə wu neheye mə dəma aye tebiye. Gawla i Mbəlom niye a mbada na, a gwad: «Wu nakay ma giye bo kwayanŋa anəke.» ⁷ A gwad sa: «Aza gawla i Mbəlom matasəla eye kə fa tolom ŋgay na, Mbəlom ma ndəviye ha wu ŋgay neheye mənğaha eye, ma giye andza nakə a tsikatay a ndo i məsler neheye ta da ha bazlam ŋgay aye.»

⁸ Ndo nakə a tsikenew me mə mbəlom aye, a gwedenew sa: «Do, zla dərewel niye mahəndəka eye mə həlay i gawla i Mbəlom nakə malətsa eye, sik ŋgay nəte ka gər i bəlay, neŋged ka dala aye.»

⁹ Na ye ka təv i gawla i Mbəlom niye, na həndzəd naha ka təv ŋgay, na gwaday: «Vələŋ dərewel wawa eye niye.»

A gweden: «Zla, həpəd. Ka həpədiye na, ma tsəhəniye fakaya mə bazlam andza wum. Ane tuk na, ka sədaka na a huđ na, ma təriye sərəkeke.»

¹⁰ Tsa na, na zla dərewel niye mə həlay i gawla i Mbəlom aye, na həpəd. A tsəhən mə bazlam ga andza wum. Na sədaka na a huđ na, a təra ŋgay sərəkeke.

¹¹ Tsa na, tə gweden sa: «Ka diye ha bazlam i Mbəlom nakə ma tsikiye ka slala wal wal aye, ka gəma hay, ka bəy tay hay aye. Kwa neheye tə tsik

bazlam i gəma hay wal wal aye, ka diye ka datay ha.»

11

Ndo məhəle mbal i Mbəlom hay sulo

¹ Ma dəba eye na, tə vələŋ sakwal andza wu mələve wu nakə tə ləvawa ha aye. Tsa na, tə gwedeŋ: «Lətse, do ta ləva na gay i məvəlay wu a Mbəlom ta təv məvəlay wu a Mbəlom. Pasla tay ha ndo neheye tə dəslaway ha gər a Mbəlom mə dəma aye. ² Ane tuk na, kâ ləva na dalabəra eye nakə ma bəra aye bay, gər ha andza niye hərwi Mbəlom ka mbərəm məvəlatay ha a ndo neheye tə sər na bay aye. Ta mbəzliye ha gəma niye tsədəŋŋa, gay i Mbəlom mə dəma aye ma kiye kuro kuro fad gər eye sulo. ³ Na sləriye tay ha ndo neheye sulo ta tsikiye ka neŋ aye. Ta piye ka bo peteked i mətuwe mədahaŋ, ta diye ta diye ha bazlam a həlay niye. Andza məgwede na, ta diye ha məhəne gwezem temerre sulo tə kuro kuro məkwa.»

⁴ Nəteye na, dərizl i gərdaf ha sulo, tə zalatay *olive*, lalam hay sulo dərmak. Nəteye kame i Bəy Maduweŋ nakə faya ma ləviye məndzibəra aye.*

⁵ Tadə ndo mənə dəre tay hay a satay məgatay wu ŋgwalak eye bay aye na, ako ma ndohwaweye abəra mə bazlam tay, ma bəbazliye tay ha ndo mənə dəre tay niye hay. Ndo mənə dəre tay hay ta mət na, andza niye, tsəved andaya mətəme bay.

⁶ Ahəl nakə faya ta diye ha bazlam ga aye, ta sliye faya mətsikay me a yam: «Kâ pa bay» hus a pat nakə ta ndəv ha aye. Ta sliye faya mətsikay me

* 11:4 Zəba mə Zakari 4.1-14.

a yam hərwi ada mâ təra bambaz. Ta sliye faya məvəlatay dəretsətseh a ndo i məndzibəra hay wal wal andza nakə a satay aye.

⁷ Ane tuk na, ahəl nakə aza ta ndəv ha mətsike bazlam i Mbəlom aye na, wu i pesl eye andaya ma tsalaweye fataya ma bədf nakə kutsik bagwar eye, ma giye fataya vəram. Ma sliye fataya, ada ma kədiye tay ha. ⁸ Mədahaŋ tay na, ndəray ma liye bay. Ta ndziye ka dala barbarra eye, ma wuzlahgəma bagwar eye nakə tə kədf mə dəma Bəy Maduweŋ tay aye. Məzele i gəma niye hay na, Sodom ta Ezipt. ⁹ Mədahaŋ tay na, ndo hay ka məndzibəra ma gwala hay wal wal ta deyeweye, kwa slala ka waray ka waray aye, kwa ndo neheye tə tsik bazlam i gəma waray waray aye, kwa gəma hay, ta zəbiye ka mədahaŋ tay məhəne mahkar tə məzaw. Ta kərahiye ndo hay tâ la tay ha bay. ¹⁰ Ma deyete ye a gər a ndo i məndzibəra hay haladzay hərwi ta kədf tay ha ndo neheye sulo aye. Ta giye magurlom, ta vəliye a bo wu kəriye. Ta ŋgwasiye hərwi ndo məde ha bazlam i Mbəlom neheye sulo aye ta gatay dəretsətseh a ndo i məndzibəra hay haladzay tə bazlam i Mbəlom nakə faya ta diye ha aye.

¹¹ Ahəl nakə məhəne mahkar ta məzaw a ye abəra mə dəma na, Mbəlom a vəzl məsəfəre ŋgay a ndo neheye sulo aye hərwi ada tâ huta sifa. Mbəlom a vəzl a dəma məsəfəre ŋgay na, tə lətse ka mbəlom. Ndo neheye tebiye tə ŋgatay aye na, ta dzədzar haladzay. ¹² Tsa na, ndo neheye sulo aye tə tsənew mətsike me bagwar eye mə mbəlom, a gwadatay: «Tsalumaw kanaŋ a gəma.» Tsa na, pazlay a ŋgaha tay ha, tə tsal a mbəlom, ndo mənə

dəre tay hay faya ta zəbiye fataya. ¹³ Kwayaŋŋa a həlay niye dala a bəl haladzay dzekiḅ dzekiḅ. Gəma a ŋgəna kuro, nəte ŋgay eye a mbəzl hele hele. Ndo hay gwezem tasəla ta mət hərwi dala nakə a bəl aye. Siye i ndo neheye nəteye ta mət təbey aye na, ta dzədzar haladzay, ta zambaday a Mbəlom nakə mə mbəlom aye.

¹⁴ Andza niye, dəretsətseh masulo eye ki ye abəra mə dəma. Dəretsətseh mamahkar eye ma deyeweye.

Tolom matasəla eye

¹⁵ Ma dəba eye na, gawla i Mbəlom matasəla eye a fa tolom ŋgay. Mətsike me bagwar eye hay ta ləvaw mə mbəlom, tə gwad:

«Bəy Maduweŋ kway Mbəlom ta Kəriste ŋgay
ta pa mələve i bəy tay ka məndzibəra.
Mbəlom ma ləviye ka tor eye.»

¹⁶ A ndəv ha mətsike me na, madugula neheye kuro kuro sulo gər eye fad mandza eye ka təv məndze i bəy kame i Mbəlom aye tə dəkw gurmets kame i Mbəlom, tə dəslay ha gər. ¹⁷ Tə gwad:

«Bəy Maduweŋ Mbəlom bagwar eye,
nəkar andaya anəke ada nəkar andaya ahəl
niye.

Nəmaa gaka sisə hərwi gədaŋ yak,
hərwi ka həl ka pa wu hay tebiye a həlay yak,
ka də ha nəkar na, bəy.

¹⁸ Siye i slala i ndo neheye ta tərə ndo yak hay bay aye na,
ta ge mevel ka nəkar haladzay.
Anəke na, həlay eye kə slaw nəkar ka giye fataya mevel.

Hələy i mäge sariya ka mədahan hay kə slaw.
 Hələy nakə ka vələteye wu i merəbe a ndo i məsler
 yak neheye faya ta da ha bazlam yak aye.
 Ka vələteye wu i merəbe tay a ndo yak hay tebiye,
 kwa a ndo neheye makətsa bo eye,
 kwa a ndo neheye bagwar eye,
 ka vələteye a ndo neheye faya ta rəhakeye ha gər
 eye tebiye.
 Ndo neheye faya ta nasiye ha məndzibəra aye na,
 ka bəbazliye tay ha hele hele.»

¹⁹ A ndəv ha mətsike na, gay i mədəslay ha gər
 a Mbəlom a həndək mə mbəlom tuwan. Zlanğatsa
 nakə dərəwel i məbere dzam mə dəma aye na,
 andaya mə gay eye niye. Anəke na, kwa way kə
 ngatay. Mawutsədə hay ta wutsədə wutsid wutsid.
 Maləve i mbəlom ka ngərəz, dala kə bəl ada ndza-
 lala hay ta kutsaw haladzay.

12

Ngwas ta gədam bagwar eye

¹ Ma dəba eye na, wuye a mbəzlaw mə mbəlom,
 a ge masuwayan. Na ngatay a ngwas eye andaya,
 peteked ngay nakə ka bo aye na, pat. Kiye mə hud
 i sik ngay. Peteked nakə a bar a gər aye na, wurzla
 hay kuro gər eye sulo, peteked ngay niye a bar a gər
 aye na, andza dzagwa i bəy. ² Ngwas eye niye na,
 ta wawa mə hud, faya ma wiye ada neŋgeye faya
 ma ndalamiye ha. Neŋgeye faya ma wudiye ka bo
 hərwi a wur faya.

³ Wu mekelen eye a ge masuwayan haladzay,
 a mbəzlaw abəra mə mbəlom sa. Wu niye na,
 bagwar eye a zəba ndozza andza ako, a ndzakit

bo gədam. Gər ηgay hay tasəla, hərikkə hərikkə tə dzagwa i bəy hay tasəla. Dəram hay andaya faya kuro. ⁴ Wurzla neheye ka magərmbəlom aye, a ηgəna ha təv mahkar. A zla diye nəte, a ηgwad tay ha ta hutel ηgay ada a kutsa tay ahaya ka dala. A lətse ka təv i ηgwas niye faya ma wiye wawa aye, kə wa na, ma zliye wawa niye ma həpədiye.

⁵ ηgwas niye a wa wawa hasləka eye. Ma təriye bəy nakə ta gədaη eye ma ləviye gəma hay wal wal aye tebiye. A wa na wawa niye na, tə zla na kwayaηηa tə hway ha ka təv i Mbəlom ada kame i təv məndze i bəy ηgay. ⁶ Ane tuk na, ηgwas niye a hway a kəsaf a təv nakə Mbəlom a ləvay ha bo aye. Mbəlom ma geye gər mə dəma. Ma ndziye məhəne gwezem ta temerre sulo tə kuro kuro məkwa.

⁷ Tsa na, tə ge vəram mə mbəlom. Misel, gawla i Mbəlom, ta gawla ηgay hay tə ge vəram ta gədam. Gədam ta gawla ηgay hay tə ge vəram ta nəteye dərmak. ⁸ Ane tuk na, Misel ta gawla ηgay hay tə sla fataya, ta həhar tay ha. Ta vəlatay tsəved məndze mə mbəlom sa bay. ⁹ Tə kala ahaya gədam niye bagwar eye a bəra. Neηgeye na, guram i dədə nakə ahəl niye a vawatay gər a ndo i məndzibəra hay aye. Tə zalay na, bəy i məsəfəre neheye lele bay aye. Məzele ηgay mekeleη eye na, Fakalaw. Tə kala ahaya abəra mə mbəlom ka dala ta gawla ηgay hay tebiye.

¹⁰ Ma dəba eye na, na tsənew mətsike me a ləvaw mə mbəlom, a gwad:

«Anəke na, Mbəlom kə təma may ha.

A dā ha na, neηgeye a ze wu hay tebiye,
bəy na, neηgeye.

Anəke na, ka ɲgatakway a Kəriste ɲgay
 ka bəz ha gədaɲ ɲgay
 hərwi ta kala ahaya ndo nakə a həlawatay na sik a
 malamar kway hay aye.

A həlawə fataya me ka təv i Mbəlom ta həvad
 ta həpat, pat pat.

¹¹ Ane tuk na, nəteye na, ta sla faya.

Tə sla faya na, hərwi Wawa i təbaɲ a mbəda tay
 ahaya tə bambaz ɲgay.

Tə sla faya sa na, hərwi bazlam i Mbəlom nakə tə
 dətay ha a ndo hay aye.

Tə vəl ha məsəfəre tay na, andza niye.

¹² Hərwi niye mənɲgweşe m̄a ge andaya mə mbəlom
 ada ta nəkurom neheye hay mə dəma aye,
 ɲgwasum tuk.

Nəkurom dala ta bəlay mata hute dəretsətseh na,
 nəkurom

hərwi Fakalaw kə mbəzla naha ka təv kurom,
 dərev a ndalay haladzay.

Hərwi a sər ha məndze ɲgay na, a zəkayaw tsek-
 weɲ.»

¹³ Gədam niye bagwar eye a zəba dəre ta kala
 ahaya mə mbəlom na, a pa bo ka mahəhere ɲgwas
 niye a wa wawa hasləka eye. ¹⁴ Ane tuk na, tə
 pay gwezleviyek sulo andza i matsəv hərwi ada
 m̄a tsəv ha a kəsaf a təv nakə Mbəlom a ləvay ha
 bo aye. Mbəlom ma geye gər, ma ndziye mə dəma
 məve mahkar tə məzaw. Ma ndziye na, ma təv
 nakə gədam ma sliye məgəse na bay aye.

¹⁵ Gədam niye a vənəhaw yam abəra mə huf
 haladzay andza dəlov, hərwi ada yam m̄a pay
 bəzay a ɲgwas niye ada m̄a zla na. ¹⁶ Ane tuk na,
 dala ka dzəna na ɲgwas niye. A ta ka bo bəra tsəfək.

Tsa na, a sa dəlov niye faya ma ndohwaweye abəra mə bazlam i gədam aye.

¹⁷ Gədam a ɲgatay andza niye na, dərev a ndalay ka ɲgwas niye haladzay. A mbəda gər a dəba, a ye a ge vərəm ta wawa i ɲgwas niye hay. Wawa niye hay na, ndo neheye faya ta rəhay ha gər a bazlam i Mbəlom mapala eye ada faya ta diye ha bazlam i Yesu aye.

¹⁸ Gədam niye a ye, a ndza ka me i bəlay.

13

Wu i pesl hay

¹ Tsa na, na ɲgatay a wu i pesl wuray a ndohwaw abəra ma bəlay. Gər hay faya tasəla ada dərəm hay faya kuro. Ka dərəm neheye tebiye na, dzagwa i bəy faya hərrikke hərrikke. Ka gər neheye tasəla aye na, tə watsa fataya məzele nakə lele bay aye, i mətsalay ka gər a Mbəlom. ² Wu i pesl niye na, a ndzəkit bo dəvar. Sik ɲgay hay andza sik dərleɲge. Bazlam ɲgay andza bazlam i zıl. Gədam a vəlay gədan ɲgay haladzay a wu i pesl niye. Tsa na, a vəlay tsəved mâ ye, mâ ndza ka təv mədze i bəy ɲgay.

³ Na zəba ka wu i pesl niye, gər ɲgay nəte na, andza ta gay mbəlak. Kə sər məməte ha. Ane tuk na, mbəlak ɲgay niye a paha. Wu i pesl niye a gatay a ndo i məndzibəra hay andza masuwayaɲ. Ndo hay ta dazlay məpay bəzay. ⁴ Nəteye tebiye tə dəslay ha gər a gədam dərmaç hərwi nakə a vəlay gədan a wu i pesl niye aye. Tə dəslay ha gər a wu i pesl dərmaç, tə gwad: «Gədan eye andza wu i pesl

nakay na, way? Mata sle mäge vəram ta neŋgeye na, way? Ndəray andaya andza neŋgeye bay.»

⁵ Tə vələy tsəved a wu i pesl niye ka mäge zlapay kame i ndo hay ada ka mətsalay ka gər a Mbəlom. Tə vələy tsəved ka mäge andza niye na, kiye kuro kuro fad gər eye sulo. ⁶ A dazlay a mətsalay ka gər a Mbəlom. A tsalay ka gər a məzele i Mbəlom ada a təv nakə Mbəlom mandza eye mə dəma aye. Ada a neheye mandza eye mə mbəlom aye dərma. ⁷ Ta vələy tsəved ka mäge vəram ka ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu dərma ada mâ ŋgwasə fataya. Ta vələy gədaŋ ka mələve kwa gwala waray waray, mələve kwa slala waray waray, kwa ndo neheye tə tsik bazlam i gəma waray waray aye ada ka gəma hay tebiye. ⁸ Ndo i məndzibəra hay tebiye ta dəslay ha gər. Maa zəkaw na, ndo neheye tə watsa məzele tay a dərewel nakə tə watsa a dəma məzele i ndo neheye ta huta sifa aye. Nəteye tə watsa məzele tay na, kwa ahəl nakə ta ge məndzibəra zuk bay aye. Dərewel nakay na, i Wawa i təbaŋ nakə tə kəf na ahəl niye aye.

⁹ Ndo nakə zləm andaya faya hərwi mətsəne na, mâ pay zləm a wu nakə na tsikiye lele. ¹⁰ Mbəlom a gwad: «Ndo nakə tə wa na hərwi ada ndo məne dərə ŋgay tâ gəs na na, ta gəsiye na dedek.» Tadə Mbəlom kə gwad: «Tâ kəf na ta maslalam» na, ta kədiye ta maslalam dedek. Kə ge andza niye na, ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu tâ səmay naha, tâ gər ha tsəved i Mbəlom bay. Andza niye, ta ndziye bəŋbəŋ.

¹¹ Ma dəba eye na, na ŋgatay a wu i pesl mekelən eye a ndohwaw abəra mā bəf. Dəram ka gər ŋgay sulo andza wawa i təbaŋ. Ane tuk na, a tsik me

andza i gədam. ¹² Gədan ɲgay andaya andza i wu i pesl nakə kurre aye. A gawa wu neheye a ge masuwayaɲ aye kame i wu i pesl nakə a tsalaw ma bəlay aye. A gatay kutoɲ a ndo i məndzibəra hay ada a wu siye hay tebiye, a gwadatay: «Dəslumay ha gər a wu i pesl nakə mbəlak ɲgay a paha aye.» ¹³ Kə ge wu neheye a ge masuwayaɲ aye haladzay. Kə ge wu nakə ada ako mâ mbəzlaw abəra mə mbəlom aye. A yaw ka məndzibəra, ndo hay tebiye ta ɲgatay ¹⁴ a vatay gər a ndo i məndzibəra hay hərwi ta vəlay tsəved ka mäge wu neheye a ge masuwayaɲ aye kame i wu i pesl nakə kurre aye. A gwadatay: «Gum kule hərwi mədəslay ha gər a wu i pesl nakə kurre tə gay mbəlak ta maslalam, ane tuk na, kə mət bay aye.» ¹⁵ Wu i pesl niye masulo eye a huta gədan mavəzle məsəfəre a kule niye a ndzakit bo andza wu i pesl aye hərwi ada mâ tsik me, ada ma sliye faya məkəde ndo neheye ta kərah mədəslay ha gər aye. ¹⁶ A gatay kutoɲ a ndo hay tebiye, wawa hay, bagwar hay, kwa ndo i zlele hay, kwa a ndo i mətawak, kwa beke hay, kwa a ndo neheye beke eye hay bay aye, a gatay kutoɲ ka matəme ɲgodgor ka həlay i mənday kəgəbay ka da'ar aye. ¹⁷ Ndo nakə ɲgodgor niye andaya faya bay aye na, ma sliye faya masəkəme wu kəgəbay masəməke ha wu bay. ɲgodgor niye na, məzele i wu i pesl niye ada məpesle wu i məzele ɲgay.

¹⁸ Ane tuk na, ndo hay tâ ge metsehe lele. Ndo nakə a tsah aye na, lamba niye a say məgwede mey na, ma sliye faya məsəre. Lamba niye a da ha na, ndo zezeɲ hay. Lamba niye na, temerre məkwa tə kuro kuro məkwa gər eye məkwa.

14

Dəmes nakə ndo i Mbəlom hay ta giye aye

¹ Na zəba dəre sa na, na ɲgatay a Wawa i təbaɲ malətsa eye ka mahəmba nakə tə zalay mahəmba i Siyoɲ aye. Neɲgeye ta nəteye, məzele ɲgay ta məzele i Mbəlom Bəba ɲgay mawatsa eye ka da'ar. Ndo niye hay na, nəteye gwezem temerre tə kuro kuro fad gər eye fad (144 000). ² Tsa na, na tsəne mətsike me a tsənew mə mbəlom. A ləv andza yam nakə a vaw mə mahəmba aye. A ləv andza maləve i mbəlom. Mətsike me nakə na tsəne aye a ləv lele andza faya ta fiye gandzaval. ³ Maa ge dəmes niye na, ndo neheye gwezem temerre tə kuro kuro fad gər eye fad (144 000) na ɲgatatay aye. Nəteye malətsa eye kame i təv məndze i bəy Mbəlom, kame i madugula hay ada kame i wu neheye fad nəteye ta məsəfəre aye. Nəteye faya ta giye dəmes wedeye. Dəmes niye ndəray ma sliye faya məge bay. Maa ge dəmes niye na, ndo neheye Mbəlom a mbədatay ahaya abəra ka məndzibəra aye dəkdək tsa. ⁴ Nəteye na, tsədəɲɲa mənese kwa tsekweɲ andaya fataya bay. Ta ge madama bay. Nəteye na, Wawa i təbaɲ ma diye kwa a ɲgay na, tə paway bəzay. Mə walaɲ i ndo i məndzibəra hay Mbəlom a mbəl ha na, nəteye hərwi ada t̄a t̄əra i ɲgay ada i Wawa i təbaɲ. ⁵ Ta raw me d̄ada bay, mənese andaya fataya kwa tsekweɲ bay.

Gawla i Mbəlom hay mahkar

⁶ Tsa na, na ɲgatay a gawla i Mbəlom neɲged faya ma tsəviye ka magərmbəlom. Faya ma deyeweye məde ha Labara ɲgwalak eye nakə ma ndziye ka tor eye. Ma diye ma d̄atay ha a ndo

i gəma hay tebiye, a gwala hay tebiye, a ndo neheye tə tsik me i gəma waray waray aye tebiye ada slala hay tebiye. ⁷ Gawla i Mbəlom niye a tsikatay ta magala, a gwadatay: «Rəhumay ha gər a Mbəlom, zambadumay, hərwi həlay məgatay sariya a ndo hay kə slaw. Dəslumay ha gər. Maa ge magərmbəlom ta dala ada ta yam hay na, neŋgeye.»

⁸ Tsa na, na ŋgatay a gawla i Mbəlom masulo eye a yaw ma dəba i gawla i Mbəlom nakə kurre aye sa, a gwad: «Ka ndəv tsiy! Babilon gəma bagwar eye ma mbəzliye, ta dedək ka mbəzl hele hele. Ka bəz ha mənese ŋgay nakə a yay a gər andza guzom aye, ka bəz ha kwa a gwala waray waray.»

⁹ Gawla i Mbəlom mamahkar eye a yaw sa. A tsik ta magala, a gwad: «Ndo neheye faya ta dəslay ha gər a wu i pesl niye a tsalaw ma bəlay aye ada faya ta dəslay ha gər a kule i wu i pesl niye, neheye ta təma ŋgodgor i wu pesl niye ka da'ar tay ada ka həlay tay aye na, ¹⁰ Mbəlom ma gateye dəretsətseh. Gəse tay na, Mbəlom ma rahateye ha tə dəretsətseh. Ndo neheye ta diye na, a ako ada a wuye a təma wafafa andza asana. Ta siye dəretsətseh kame i gawla i Mbəlom hay ada kame i Wawa i təbaŋ. ¹¹ Geŋgis i ako nakə faya ma gateye dəretsətseh huya aye ma ndəviye dāda bay. Nəteye tə dəslay ha gər na, a wu i pesl ada a kule i wu i pesl. Ta təma ŋgodgor ŋgay ka bo tay. Ta hutiye mazəzukw bo dāda bay. Ta həpat, ta həvad, ta siye dəretsətseh.»

¹² Nəkurom ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu, nəkurom neheye faya ka rəhumay ha gər a bazlam

i Mbəlom mapala eye aye ada ka pum mədzal gər kurom ka Yesu aye, səmumay naha.

¹³ Na tsəne mətsike me a tsənew mə mbəlom, a gwedəŋ: «Dazlay a məwetse anəke, do ha kame kame ndo neheye tə pa mədzal gər ka Bəy Maduweŋ aye ada neheye tə mət ma məpe mədzal gər ka Bəy Maduweŋ aye. Nətəye na, Mbəlom ma ta piye fataya ŋgama.»

Məsəfəre Tsədəŋŋa eye a mbəda faya, a gwad: «Ayaw, andza niye. Məsler tay na, ka ndəv, tā zəzukw bo hərwi hohway i məsler tay a da ha na, nətəye lele.»

Wu nakə ma ta ndzatay a gər a ndo hay ahəl nakə məndzibəra ma ndəviye

¹⁴ Na zəba dəre sa na, na ŋgatay a pazlay kwedək kwedək. Wuye andaya ka pazlay niye. Wu niye na, a ndəkkit bo ndo zezeŋ. Dzagwa i bəy nakə tə ŋgar ta gura aye mə gər ŋgay. Bembek mə həlay ŋgay. Bembek niye na, matasla eye lele hepepe.

¹⁵ Gawla i Mbəlom mekeleŋ eye a yaw abəra mə gay i mədəslay ha gər a Mbəlom. A wuda ta magala, a gwadəy a ndo niye mandza eye ma pazlay aye: «Zla bembek yak ada dza ha daw, hərwi wu kə nah ka dala, kə sla mədze.»

¹⁶ Tsa na, ndo nakə mandza eye ma pazlay aye a kal ha bembek ŋgay ka dala, a dəs na wu nakə ka məndzibəra aye tebiye.

Mbəlom ma ta gateye dəretsətseh a ndo i sewed hay

¹⁷ Tsa na, na ŋgatay a gawla i Mbəlom nengəd mə mbəlom. A yaw abəra mə gay i Mbəlom. Bembek mə həlay, matasla eye hepepe dərmak.

18 Gawla i Mbəlom neŋged a yaw abəra ka təv nakə tə fəkaway naha faya wu a Mbəlom aye. Neŋgeye na, a ləvay gər a ako. A yaw a zalay a gawla i Mbəlom nakə bembek matasla eye hepepe mə həlay ŋgay aye ta magala, a gwadəy: «Zəba ka hohway i dərizl i gərdaf neheye ka məndzibəra aye, ta nah. Zla bembek yak, do ta dəs.»

19 Andza niye, gawla i Mbəlom niye a kal ha bembek ŋgay ka dala, a ye a dəs hohway i wu neheye abəra ka dala. A həl hohway niye hay, a ye a kwats ha ka təv nakə bagwar eye ta sləratawa a dəma hohway hay hərwi maditse yam eye nakə mə dəma aye. Təv niye a da ha na, mevel i Mbəlom.

20 Təv nakə ta sləratawa a dəma hohway hay aye na, dəreŋ ta wuzlahgəma. Ahəl nakə faya ta ditsiye na, maa ŋgəzaw abəra mə dəma na, bambaz düh. A va tuwwa andza yam nakə faya ma viye mə magayam aye. A va na, kilometer temerre mahkar. Tadə pələs m̄a lətse a dəma na, ma zəbaweye abəra mə dəma bay. Mata zəbaw na, gər eye dekdek.

15

Gawla i Mbəlom hay tasəla tə dəretsətseh hay tasəla

¹ Ma dəba eye na, na ŋgatay a wu mekeleŋ eye a ge masuwayaŋ mə mbəlom. A geŋ hərbaəbəkka. Na ŋgatay a gawla i Mbəlom hay tasəla, kwa way dəretsətseh nəte nəte mə həlay tay. Neheye na, maduk i duk i dəretsətseh hay hərwi ta ndəviye ha na, mevel i Mbəlom.

² Tsa na, na ŋgatay a wu eye andza bəlay a wuzl dəre andza malam, ako mə dəma dərmak. Na ŋgatatay a ndo neheye tə sla ka wu i pesl niye aye

ada nəteye ta dəslay ha gər a kule ηgay təbey aye. Nəteye ta kərah matəme ηgodgor i məpesle wu i məzele ηgay nakə tə zalay məpesle wu aye. Nəteye malətsa eye ka me i bəlay niye a dāv andza malam aye. Nəteye na, ta gandzaval neheye Mbəlom a vəlatay aye mə həlay. ³ Nəteye faya ta giye dəmes andza i Musa ndo i məsler i Mbəlom nakə a gawa ahəl niye aye ta dəmes i Wawa i təbaη. Tə gwadawa:

«Bəy Maduweη Mbəlom, nəkar gədaη eye ka gər i wu hay tebiye,
 məsler yak na, bagwar eye ada lele haladzay.
 Nəkar Bəy i gəma hay tebiye,
 wu neheye faya ka giye na, mənese kwa tsek-
 weη andaya mə dəma bay
 ada nəkar na, ndo i dedək.
⁴ Ndo hay tebiye ta dzədzaraka, Bəy Maduweη.
 Ndəray ma kərahiye mazambadəka bay.
 Ndo nakə tsəfaηηa eye na, nəkar nəte ηgweη.
 Ndo i gəma hay wal wal ta deyeweye kame yak
 ta dəslakeye ha gər
 hərwi ndo hay tebiye ta ηgatay a wu nakə faya ka
 giye na,
 mənese kwa tsekweη mə dəma bay.»

⁵ Ma dəba eye, na zəba dəre na, na ηgatay naha a madzawadzawa i mədəslay ha gər a Mbəlom mə mbəlom mahəndəka eye tuwaηηa, gay nakə ta kərew tə peteked, ndo hay ta Mbəlom tə dzawa gər a dəma aye andaya mə dəma. ⁶ Na ηgatay naha a gawla i Mbəlom hay tasəla kwa way tə dəretsətseh nəte nəte mə həlay tay tə ndohwaw abəra mə gay i mədəslay ha gər a Mbəlom. Ka bo tay na, peteked lele eye a dāv herre niye. Nəteye na, məbara bo

eye mə dərev ta gura. ⁷ Wu nəte mə walaŋ i wu neheye fad ta məsəfəre aye na, a ye naha a vəlatay gəse neheye tə vəd ta gura aye a gawla i Mbəlom neheye tasəla aye, kwa way nəte nəte. Gəse neheye tasəla aye maraha eye ta mevel i Mbəlom nakə ma ndziye ka tor eye aye. ⁸ Geŋgis a tsalaw, a rah a gay i mədəslay ha gər a Mbəlom. Geŋgis niye a yaw na, hərwi məzlaḅ i Mbəlom ada hərwi ŋgay. Ndəray kwa nəte kə sla faya məfələkwe a gay bay hus dəretsətseh neheye tasəla mə həlay i gawla i Mbəlom hay aye ta ndəviye təday.

16

Dəretsətseh hay tasəla ma gəse

¹ Ma dəba eye na, na tsəne mətsike me a tsənew abəra mə gay i mədəslay ha gər a Mbəlom niye ŋgələkəka ta magala, a gwadatay a gawla i Mbəlom hay tasəla: «Dum naha kutsum ha mevel i Mbəlom neheye maraha eye ma gəse ka məndzibəra aye. Kutsum ha na, tasəla tebiye.»

² Tsa na, makurre a ye a kuts ha wu nakə ma gəse ŋgay aye ka məndzibəra. A kuts ka dala kwayaŋŋa na, mbəlak neheye lele bay wene wene aye ada a wur haladzay aye a zəba ka ndo neheye ŋgodgor i wu i pesl andaya fataya ada tə dəslaway ha gər a kule aye.

³ Gawla i Mbəlom masulo eye a ye a kuts ha wu nakə ma gəse ŋgay aye a bəlay. Yam niye a təra andza bambaz i mədahaŋ. Wu neheye ma yam niye aye tə mət tebiye.

⁴ Gawla i Mbəlom mamahkar eye a ye a kuts ha wu nakə ma gəse ŋgay aye a dəlov ada a bədiyem

hay. Ta təra bambaz dərmak. ⁵ Na tsəne, gawla i Mbəlom nakə a tsəpawa yam aye, a zambaday a Mbəlom, a gwad:

«Tsədanŋa na, nəkar nəte ŋwenŋ.

Nəkar andaya anəke ada ahəl niye nəkar andaya huya.

Ka ge na sariya nakay na, ta tsəved eye.

⁶ Ndo neheye ta kədf ndo mədə ha bazlam yak hay ada ta ndo yak hay.

Ka vəlatay bambaz hərwi ada tã sa andza nakə a ye ka bo aye.»

⁷ Tsa na, na tsəne mətsike me a tsənew abəra ma təv nakə tə fəkaway naha faya wu a Mbəlom aye, a gwad:

«Ayaw dedək Bəy Maduwenŋ,

nəkar na, Mbəlom gədanŋ eye ka gər i wu hay tebiye,

nəkar na, ndo i dedək.

Ka giye sariya a ndo hay na, huya ta tsəved eye.»

⁸ Mafad i gawla i Mbəlom a kuts ha wu nakə ma gəse ŋgay aye ka pat. Tsa na, a vəlay gədanŋ a pat ka məwure haladzay andza ako hərwi ada mâ fəka ndo hay. ⁹ Ane tuk na, ahəl nakə pat niye a fəka tay aye na, ta gər ha mezeleme tay bay. Ta kəma mazambaday a Mbəlom bay. Tə tsalay ka gər düh hərwi maa sləraw fataya dəretsətseh niye hay na, nənŋeye.

¹⁰ Gawla i Mbəlom mazlam eye a kuts ha wu nakə ma gəse ŋgay ka təv i bəy i wu i pesl niye. Ləvonŋ tekədəgəm a ge ma təv mələve bəy ŋgay. Ndo hay faya ta həpədiye zler haladzay hərwi faya ta siye dəretsətseh. ¹¹ Ane tuk na, ta gər ha mezeleme

tay bay. Wu tay neheye lele bay tə gawa aye na, ta gər ha mezeleme bay. Nəteye faya ta tsaleye ka gər a Mbəlom nakə neŋgeye mə mbəlom aye hərwi mbəlak tay ada hərwi dəretsətseh tay nakə faya ta siye aye.

¹² Ma dəba eye gawla i Mbəlom maməkwa eye a ye a kuts ha wu nakə ma gəse ŋgay aye a magayam bagwar eye nakə tə zalay Efrat aye. Yam i magayam niye a sakwa hərwi ada bəy neheye ta deyeweye abəra mə bəzay ta hutiye tsəved mətese mata ge vərəm. ¹³ Tsa na, na ŋgatay a məsəfəre neheye ŋgwalak eye bay hay aye mahkar. Nəteye na, andza makombodok hay. Neŋged na, a ndohwaw abəra mə bazlam i gədam, neŋged a ndohwaw abəra mə bazlam i wu i pesl, neŋged a ndohwaw abəra mə bazlam i ndo nakə a gwad neŋgeye ndo mədə ha bazlam i Mbəlom aye. ¹⁴ Məsəfəre neheye ti yaw na, abəra mə fakalaw, tə gawa masuwayaŋ. Tə yawa a gay i bəy i məndzibəra hay tebiye, tə hayawa tay gər hərwi məge vərəm ka Mbəlom gədaŋ eye ka gər i wu hay tebiye pat nakə ma bəziye ha gədaŋ ŋgay aye.

¹⁵ Yesu a gwad: «Gum metsehe bəna, na diye naha na, andza məkal, ka sərumeye ka bo bay. Məŋgwese ma ndziye ka ndo nakə mandza eye tə peteked ŋgay ka bo aye. Neŋgeye mandza eye tsezlezlenŋe hərwi ada ahəl nakə na diye naha neŋgeye ze peteked bay ada horoy mâ gay kame i ndo hay bay.»

¹⁶ Məsəfəre neheye mahkar aye, tə hayatay gər a bəy hay na, a təv eye andaya Yahuda hay tə zalay Harmagedoŋ.

17 Ma dəba eye na, gawla i Mbəlom matasəla eye a kuts wu nakə ma gəse ŋgay aye a magərmbəlom. Mətsike me a tsənew abəra ka təv mələve i bəy Mbəlom mə gay ŋgay məvəlay wu, a gwad: «Ka ndəv.» 18 Kwayaŋŋa mawutsede i Mbəlom a wutsede, mbəlom a ləv ŋgwezləts. Dala a bəl dzekiḅ dzekiḅ. Kwa ahəl nakə a ge ndo hay aye na, dala kə bəl dāda andza niye bay, a ze ha siye tebiye. 19 Dala a ta ka bo bəra ndzadəda, gəma bagwar eye a ŋgəna mahkar ada siye i gəma neheye ka məndzibəra aye tebiye ta mbəzl dərma. Babilon gəma bagwar eye a mayaw a gər a Mbəlom na, andza niye. A vəlay wu məse nakə a tsəhən bay aye ada a gwaday: «Sa, ndəv ha abəra mə dəma.» 20 Dala neheye malawara eye ta yam aye tə dze a hud i yam tebiye ada mahəmba zəbol eye ta mbəzl bərəm bərəm. 21 Ndzalala bagwar eye hay haḅəlagəmgəm, tə mba haladzay tə kutsaw mə mbəlom ka ndo hay. Ndo hay tə tsalay ka gər a Mbəlom hərwi faya ta siye dərətsətseh ta ndzalala. Dərətsətseh niye na, lele bay wene wene aye, a ze ha siye tebiye.

17

Bazlam i ŋgwas nakə a gawa madama aye

1 Ma dəba eye na, gawla i Mbəlom nəte mə walaŋ i gawla i Mbəlom neheye tasəla kwa way ta gəse mə həlay aye, a yaw ka təv ga, a gwedeŋ: «Dara hərwi ada nā bəzaka ha ŋgwas nakə a dā zləm, a gawa madama ma siye dərətsətseh. Ŋgwas mäge madama niye a dā ha na, gəma nakə ta dəzl bəse ta magayam hay wal wal haladzay aye. 2 Bəy i məndzibəra hay ta ge mezeleme ta neŋgeye ada

ndo i mändzibəra hay ta sa guzom ηgay. Ta kwaya, ta ge mezeleme dərmaκ.»

³ Tsa na, Məsəfəre Tsədanηa eye a yaw ka təv ga, a zla ga a ye ga ha a kəsaf. Ahəl nakə neη mə kəsaf aye na, na ηgatay a ηgwas mandza eye ka wu i pesl ndozza. Gər ηgay hay tasəla, dərmaκ ka gər niye hay kuro. Ka bo ηgay na, məzele hay mawatsa eye faya haladzay. Məzele neheye hay lele bay aye, faya ta tsaleye ka gər a Mbəlom. ⁴ ηgwas niye na, peteked ka bo ndozza andza bəre nakə a dəv haladzay aye, tə wu i maslawa, gura, ada tə kwar neheye lele haladzay aye. Gəse i gura mə həlay ηgay. Gəse niye na, maraha eye tə wu neheye ηgwalak eye bay aye. Andza məgwede tə mezeleme nakə a gawa aye.

⁵ Ta watsa məzele ka da'ar ηgay. Məzele ηgay niye a da wu maηgaha eye, andza məgwede: «Babilon bagwar i gəma, neηgeye maya i ηgwas neheye tə gawa madama aye ada tə wu ηgwalak eye bay ka mändzibəra aye.»

⁶ Na zəba faya na, ηgwas niye kə sa bambaz i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu. Tə kəd tay ha na, hərwi tə gwadawa parakka Yesu neηgeye Bəy Maduweη, ada ηgwas niye kə kwaya tə bambaz tay.

Na ηgatay andza niye na, a geη hərbaəbəkka. ⁷ Gawla i Mbəlom niye a gwedeη: «A gaka hərbaəbəkka na, hərwi mey?» A gwad: «Tsəne, na dəakeye ha wu nakə maηgaha eye ka ηgwas nakay aye ada ka wu i pesl nakə mandza eye faya aye. Wu i pesl niye na, gər hay faya tasəla ada dərmaκ hay kuro. ⁸ Wu i pesl niye ka ηgatay kurre na, neηgeye andaya tə dəre. Ane tuk na, anəke na, neηgeye andaya sa bay. Ma tsalaweye abəra ma

bəf nakə kutsik bagwar eye aye. Ahəl nakə kə tsalaw aye na, Mbəlom ma dziye ha abəra mə dəma. Kwa ahəl nakə Mbəlom kə ge məndzibəra zuk bay aye na, Mbəlom kə watsa məzele a dərewel nakə tə watsa a dəma məzele i ndo neheye ta huta sifa aye. Siye i ndo hay andaya neheye kə watsa məzele tay a dərewel bay aye. Ndo neheye məzele tay mə dərewel bay aye ta ŋgatay a wu i pesl niye na, ma gateye hərbaḅəkka hərwi a ndzawa neŋgeye na, andaya, anəke na, neŋgeye andaya sa bay ada pat mekeləŋ eye na, ma maweye mba.»

⁹ A gwedeŋ sa: «Ndo hay tâ huta metsehe hərwi mətsəne wu neheye. Gər i wu i pesl neheye tasəla aye na, a da ha mahəmba hay tasəla nakə ŋgwas niye mandza eye faya aye dərmak. A da ha bəy hay tasəla. ¹⁰ Mə walaŋ tay na, bəy hay zlam mələve i bəy tay ka ndəv. Neŋged nəte na, neŋgeye andaya faya ma ləviye bəy ŋgay. Matasəla eye na, həlay ŋgay eye kə slaw zuk bay. Aza həlay ŋgay kə slaw na, ma ndziye həlay tsekweŋ tsa. ¹¹ Wu i pesl nakə ahəl niye neŋgeye tə dəre aye ada anəke neŋgeye andaya tə dəre sa bay na, neŋgeye na, mat-samahkar i bəy. Neŋgeye mə walaŋ i bəy neheye tasəla aye dərmak. Ahəl nakə aza kə ndohwaw aye na, Mbəlom ma kədiye na hele hele.

¹² «Dəram neheye kuro ka ŋgatay aye na, a da ha bəy hay kuro ta deyeweye. Ta yaw zuk bay. Mbəlom ma vələteye gədaŋ hərwi ada nəteye ta wu i pesl niye ta ləviye mələve bəy ḅəre nəte. ¹³ Bəy neheye kuro aye mədzal gər tay na, nəte. Ta geye məsler a wu i pesl ta gədaŋ tay peteh hərwi ada mâ ləva bəy ŋgay. ¹⁴ Ta giye vəram ta Wawa i təḅaŋ.

Wawa i təbaŋ ma sliye fataya hərwi neŋgeye na, Bəy Maduweŋ ka gər i bəy Maduweŋ hay. Neŋgeye Bəy a ze bəy hay tebiye. Ndo ŋgay hay faya ta pay bəzay na, tə dərev tay peteh. Neŋgeye a pala tay ha, a zalatay ada ta pay bəzay. Andza niye ta ŋgwasiye fataya tə neŋgeye.»

¹⁵ Gawla i Mbəlom niye a gwedeŋ sa: «Magayam nakə ka ŋgatay ŋgwas niye a gawa madama mandza eye ka tsakay aye na, andza məgwede: Slala hay, ndo hay mbərzəzza haladzay, gəma hay, ndo neheye tə tsik kwa bazlam i gəma waray waray aye. ¹⁶ Dəram neheye kuro ka ŋgatay aye ta wu i pesl niye dərmak, ta neye dəre a ŋgwas niye. Ta buwiye wu hay tebiye abəra mə həlay i ŋgwas niye hərwi ada mâ ndza bo kəriye. Ta gəsiye na ada ta həpədiye na. Siye nakə ka zəkaw aye na, ta kaliye ha a ako, ta fəkiye na abəra mə dəma hurdək hurdək. ¹⁷ Bəy neheye kuro mədzal gər tay nəte aye ada tə gay məsler a wu i pesl niye hərwi ada mâ ləva bəy ŋgay na, maa ge ha andza niye na, Mbəlom. Mbəlom a ge andza niye hərwi ada tâ ge wu nakə a say aye. Wu i pesl ma ləviye bəy ŋgay hus ka wu nakə Mbəlom a tsik ahəl niye mâ ge bo. ¹⁸ ŋgwas nakə ka ŋgatay aye na, bagwar i gəma nakə ma ləviye bəy i məndzibəra hay tebiye.»

18

Gəma i Babilon ka mbəzl

¹ Ma dəba eye na, na ŋgatay a gawla i Mbəlom neŋgedsa, faya ma mbəzlaweye abəra mə mbəlom. Gədaŋ ŋgay na, bagwar eye haladzay. Ada madəve ŋgay nakə a dəv aye na, a dəv dzaydzay ka

məndzibəra. ² A wuda ta magala, a gwad: «Babilon gəma bagwar eye ka mbəzl, Babilon ka mbəzl hele hele. Ka təra təv mändze i məsəfəre neheye lele bay aye. Məsəfəre lele bay eye hay kwa waray waray nəteye mandza eye mə dəma. Diyeŋ neheye lele bay aye, a satay a ndo hay bay aye nəteye mə dəma.* ³ Babilon ka mbəzl hərwi kə vəlay ha bo ka mäge mezeleme. Ndo i gəma hay wal wal tebiye ta sa guzom ŋgay ada bəy hay ka məndzibəra ta ge mezeleme ta neŋgeye. Ndo i tsakala hay ka məndzibəra ta təra zlele eye hay ta wu neheye a yatay a gər a ndo hay ka zal aye.»

⁴ Na tsəne mətsike me mekelen eye a tsənew mə mbəlom sa, a gwad:

«Nəkurom ndo ga hay, dumara abəra mə walaŋ tay
 bəna ka tələkum həlay a mənese
 ka ta sumeye dəretsətseh andza nəteye
 dərma.

⁵ Dumara abəra mə walaŋ tay
 hərwi mənese tay a pasla bo bay haladzay
 ada Mbəlom kə mətəsa ha gər bay.

⁶ Gumatay dəretsətseh andza nakə nəteye tə gatay
 a ndo hay aye.

Wu nakə tə gatay a ndo hay aye na, gumatay
 mâ ze niye.

Tadə nəteye tə vəlay guzom a ndo gəse nəte na,
 rahumatay ha gəse sulo.

⁷ Gumatay dəretsətseh haladzay hərwi ada dərev
 mâ ndalatay.

Tə gwad nəteye gədaŋ eye hay haladzay ada tə
 ndayawa wu mənday lele.

* **18:2** Zəba mə Bazlam mapala eye masulo eye 14.3-21.

Tə gwadəy a gər tay sa na, nəteye bəy bagwar eye hay.

Tə gwad gəma tay na, ma giye dəretsətseh andza madakway i ɲgwas təbey, dāda mədahaɲ ma ndzateye a gər təbey.

⁸ Hərwi niye, dəretsətseh ma deyeweye fataya na, ka nəte eye.

Dəvats, mədahaɲ ada mandərzlaɲ ta deyeweye a gəma tay pat eye nəte

hərwi Bəy Maduweɲ Mbəlom neɲgeye Mbəlom bagwar eye.

Mata ge sariya na, neɲgeye.

⁹ «Ahəl nakə bəy hay ka məndzibəra, neheye tə gawa mezeleme ta gəma niye ta geɲgis i ako nakə faya ma təmiye gəma niye na, ta tuwiye haladzay, ta giye dəmes i mədahaɲ hərwi ahəl niye nəteye mandza eye ma wiya. ¹⁰ Ta diye, ta lətsiye dərəɲ hərwi zluwer ma gateye tə dəretsətseh niye. Ta gwadiye:

“Waawayah! Waawayah!

Nəkar Babilon gəma bagwar eye nakə gədaɲ yak a gawa andaya aye,

ka mbəzl hele hele bəre nəte na, kəkay?”

¹¹ «Ndo i tsakala hay ka məndzibəra ta tuwiye ada ta giye dəmes i mədahaɲ dərmak hərwi gəma nakə a təma aye, ndəray kwa nəte andaya mə dəma sa bay. Ndəray andaya masəkəme wu i tsakala tay bay? ¹² Wu niye hay na, gura ta bəre, kwar lele eye hay wal wal, ada peteked ndozza eye, peteked ɲgwalak eye hay wal wal. Wu neheye ndo i tsakala hay ta səkəmawa ha aye na, dərizl i gərɟaf neheye lele haladzay ada tə wu neheye ta lambad tə zler i bəgəne aye ada ta mayako lele eye hay.

Ta lambad ta bəre, tə kwar. ¹³ Ndo niye hay ta səkəmawa ha mal nakə a ze hunja aye wal wal dərmak ada ta slambah neheye a ze lele aye. Ta səkəmawa ha guzom ada mal, bəle ada gufa, sla hay, təban hay, pəles hay, muta i pəles hay ada beke hay andza məgwede ndo zezən hay. Ane tuk na, ndəray andaya masəkəme fataya abəra wu niye hay sa bay.

¹⁴ «Tə tuwa, tə gwadatay a ndo i gəma niye hay: “Wu neheye a yawakum a gər aye ta təma ta ako. Zlele kurom tə wu kurom lele eye hay andaya sa bay, ka hutumeye sa bay.” ¹⁵ Ndo i tsakala neheye ta təra zlele eye hay tə masəkəme ha wu ma gəma niye aye na, ta lətsiye dərenj ta gəma niye. Zluwer a gatay tə dərətsətseh bagwar eye. Ta tuwiye haladzay ada ta giye dəmes i mədahanj. ¹⁶ Ta gwadiye: “Waawayah, waawayah, gəma bagwar eye ka mbəzl. Nəngeye a ndzawa na, andza ŋgwas nakə a pa ka bo peteked ndozza aye ada tə peteked neheye zler i mətul zler i mətul ada tə siye peteked lele eye haladzay aye. Apawa ka bo wu i maslawa, tə ge ta gura, tə kwar neheye lele aye. ¹⁷ Wu hay tebiye a təma andza niye tsa düh!”

«Ndo neheye faya ta diye tə kwalalanj i yam ada ta bagwar tay hay, ndo i tsakala neheye ti yawa a tsekene tə kwalalanj i yam ada ta ndo neheye tebiye nəteye mə kwalalanj i yam aye, ti ye tə lətse dərenj. ¹⁸ Ta zəba dərə, tə ŋgatay a gənğis i ako nakə faya ma təmiye gəma niye na, ta wuda ta magala, tə gwad: “Gəma andaya andza gəma nakay bagwar eye bay.” ¹⁹ Tə tuwa, tə ge dəmes i mədahanj, tə kuts bətekwew a gər dəslis dəslis. Ta wuda, tə gwad: “Waawayah, waawayah, gəma bagwar

eye ka mbəzl. Anan gəma nakə ndo neheye ta kwalalan i yam aye ta huta zlele na, mə həlay ηgay. Bəre nəte tsa na, a mbəzl na, kəkay?”

²⁰ «Nəkurom neheye mə mbəlom aye ηgwasum! Gəma ka təma! Nəkurom ndo məpe mədzał gər hay ka Yesu, nəkurom ndo i maslan i Yesu hay ada nəkurom ndo məde ha bazlam i Mbəlom hay, ηgwasum hərwi Mbəlom kə gay sariya ka wu nakə a gakum aye.»

²¹ Ma dəba eye na, gawla i Mbəlom gədan eye, a ye a zla kwar bagwar eye andza ber i maləgəre, a kal ha a bəlay. Tsa na, a gwad: «Ta kaliye ha Babilon gəma bagwar eye andza niye, dāda ta ηgateye sa bay. ²² Ndo hay ta tsəniye dāda mədze gandzaval ma Babilon, məge dəmes, məfe fagam, məfe tołom sa bay. Wuray kwa tsekweη ma giye andaya ma Babilon sa bay. Ndo malembede wu hay ta giye andaya sa bay, maləgəre nakə a ləvawa abəra ma təv kurom aye na, ndo hay ta tsəniye sa bay. ²³ Lalam kurom hay ta dəviye dzaydzay ka niye sa bay. Ta tsəniye mabəbəle wuray huwwa i ndo məzle dahəlay hay mə gay kurom sa bay. Ahəl niye ndo i tsakala kurom hay ta ze ha siye i ndo i tsakala hay ka məndzibəra tebiye. Ka vatay gər a ndo hay kwa məηgay ta madan kurom. Hərwi niye nəkurom ka nasumeye andza niye. ²⁴ Mbəlom a ηgatay a bambaz i ndo məde ha bazlam ηgay hay, ada a bambaz i ndo ηgay hay. Bambaz i ndo neheye ka məndzibəra tebiye tə kəd tay ha aye na, ka gər tay.»

19

¹ Ma dəba eye na, na tsəne mətsike me a tsənew

mə mbəlom andza ndo hay haladzay ta tsikiye me.
Tə gwad:

«Haleluya! Zambadumay a Mbəlom.

Maa təma tay ha ndo hay na, neŋgeye.

Neŋgeye məzlab eye, neŋgeye gədan eye a ze kwa
mey.

² Neŋgeye na, ndo i dedək,

a ge sariya ŋgay a ndo hay na, ta dedək.

Kə gəs na maya i ŋgwas neheye tə gawa madama
aye.

Ŋgwas niye na, kə nas tay ha ndo hay ka
məndzibəra tebiye tə wu neheye lele bay
aye.

Mbəlom kə vəlay dəretsətseh a ŋgwas niye

hərwi nakə a kəd ndo i məsler ŋgay hay aye.»

³ Ma dəba eye, tə ma faya sa, tə gwad:

«Zambadumay a Mbəlom.

Geŋgis nakə a tsalaw abəra ma gəma niye aye na,
ma ndəviye bay, ma tsalaweye huya andza
niye.»

⁴ Tsa na, madugula hay kuro kuro sulo gər eye
fad ada wu neheye fad aye ta dəkw gurmets kame i
təv məndze niye Mbəlom mandza eye faya aye ada
tə dəslay ha gər, tə gwad: «Haleluya! Nəkar Mbəlom
bagwar eye.»

Magurlom i məzle dahəlay

⁵ Na tsəne mətsike me a tsənew abəra ma təv
məndze i bəy eye, a gwad:

«Zambadumay a Mbəlom kway,

nəkurom ndo məge məsler ŋgay hay,

nəkurom neheye ka rəhumay ha gər ta dedək,

kwa wawa hay kwa bagwar hay.»

⁶ Na tsəne mətsike me neŋged a tsənew sa andza ndo hay haladzay mbərzəzza faya ta tsikiye me. A tsənew sa na, andza mazaw bagwar eye nakə a vaw ka mahəmba aye. A tsənew andza maləve i mbəlom bagwar eye dərmak. Neŋ faya na piye faya zləm na, mətsike me niye a gwad:

«Nəkar Mbəlom bagwar eye
hərwi Bəy Maduweŋ Mbəlom kway na, gədan
eye.

Maa ləva wu hay tebiye na, neŋgeye.

⁷ Ngwasakwa, dərev kway m̄a ge laŋlaŋ lele.
Zambadəkway hərwi həlay eye kə slaw.

Wawa i təbaŋ ma zliye dahəlay.
Dahəlay maləva bo eye tsiy, faya ma həbiye.

⁸ Ta vəlay tsəved məpe ka bo peteked nakə
tsədəŋŋa,
ndəluḅ kwa tsekweŋ andaya faya bay aye,
ada nakə a dəv haladzay pəzləd pəzləd aye.

Ngwalak ŋgwalak i peteked niye a da ha na,
wu neheye ŋgwalak eye ndo məpe mədzal gər
hay ka Yesu tə ge aye.»

⁹ Tsa na, gawla i Mbəlom eye andaya a gwedeŋ:
«Watsa a dərewel na, mənəwese ma ndziye ka ndo
neheye tə zalatay a magurlom i məzle dahəlay i
Wawa i təbaŋ aye.» Gawla i Mbəlom niye a gwedeŋ
sa na: «Bazlam neheye anaŋ aye na, dedək. A yaw
na, abəra mə bazlam i Mbəlom.»

¹⁰ Na tsəne andza niye na, na dəkw gurmets
kame ŋgay hərwi mədəslay ha gər, ane tuk na, a
gwedeŋ: «K̄a ge andza niye bay. Neŋ dərmak na,
ndo i məsler i Mbəlom andza nəkar ada andza

malamar yak neheye tə pa mədzal gər tay ka bazlam i Yesu nakə a dā ha aye. Dəslay ha gər dūh na, a Mbəlom.»

Maa vəlatay gədan a ndo i maslan i Mbəlom na, bazlam nakay.

Vəram bagwar eye

¹¹ Ma dəba eye na, na ngatay magərmbəlom mahəndəka eye tuwanŋa. Pəles herre eye malətsa eye mə dəma ada ndoweye andaya mandza eye faya tuŋna, tə zalay na, ndo i dedek ada ndo nakə a ge wu ta tsəved aye. Ma giye sariya ada ma giye vəram ta dedek. ¹² Dəre ngay a dāv andza dərneh i ako. Kə pa dzagwa i bəy a gər haladzay. Ta watsa faya məzele. Ndəray a sər məzele niye bay, maa sər na, neŋgeye nəte. ¹³ Kələmedze ngay nakə ka bo aye na, bambaz faya haladzay. Məzele ngay na, bazlam i Mbəlom. ¹⁴ Slala i sidzew hay wal wal mə mbəlom tə pay bəzay. Nəteye mandza eye ka pəles herre eye hay. Peteked tay hay ka bo na, herre kwa tsekweŋ ndəluḅ faya bay dərma. ¹⁵ Maslalam matasla eye hepepe, a yaw abəra mə bazlam ngay. Ta maslalam niye na, ma həhariye tay ha ndo neheye ta təma bazlam ngay bay aye. Ma təriye bəy ta gədan eye ka gər tay. Ma mbərasliye tay ha mbərasl mbərasl andza hohway neheye ta mbəraslawə tay ha hərwi madıtsaw abəra mə dəma yam aye. A dā ha niye na, mevel i Mbəlom bagwar eye. ¹⁶ Ta watsa məzele ngay ka peteked ngay ada ka gwas ngay. Tə watsa na, tə gwad: «Neŋgeye na, bəy ka gər i bəy hay tebiye. Bəy Maduweŋ ka gər i bəy maduweŋ hay tebiye.»

17 Tsa na, na ɲgatay a gawla i Mbəlom neɲged malətsa eye ka pat. A wuda ta magala, a zalatay a dīyeɲ neheye faya ta tsəviye ta magərmbəlom aye, a gwadətay: «Hayum gər, dumara ndayum bagwar i magurlom nakə Mbəlom a da aye. 18 Dumara həpədum slo i mədahaɲ i bəy hay, həpədum slo i mədahaɲ i sidzew hay tə slo i bəy tay hay. Həpədum slo i pələs hay tə slo i ndo neheye tə tsalawa faya aye ada tə slo i ndo hay tebiye, kwa slo i beke hay, kwa i ndo neheye nəteye beke hay bay aye, kwa i bagwar hay, kwa i wawa hay.»

19 Tsa na, na ɲgatay a wu i pesl niye ada ta bəy i məndzibəra hay. Sidzew tay hay tə haya gər hərwi məge vərəm ta ndo nakə a tsal ka pələs herre eye ada ta sidzew ɲgay hay. 20 Ahəl nakə ta dazlay a vərəm aye na, ndo niye tə sidzew ɲgay hay tə gəs na wu i pesl ta ndo nakə a gwad neɲgeye ndo mədə ha bazlam i Mbəlom, azlakwa neɲgeye ndo mədə ha bazlam i Mbəlom bay aye. Maa ge masuwayaɲ kame i wu i pesl na, neɲgeye. Andza niye, a vatay gər a ndo hay ka matəme ka bo tay ɲgodgor i wu i pesl ada ka mədəslyay ha gər a kule nakə a ge aye. Ahəl nakə tə gəs wu i pesl ta ndo niye a gwad neɲgeye ndo mədə ha bazlam i Mbəlom aye na, tə kuts tay ha a dəlov i ako tə dəre. Ako niye a təma na, andza dəlov a təma andza gufa i wur i kudamasara. 21 Sidzew i wu i pesl hay na, ndo niye tə pələs aye a kəd tay ha ta maslalam nakə a yawaw abəra mə bazlam ɲgay aye. Dīyeɲ hay tebiye, tə yaw tə nda mədahaɲ tay, tə rah.

Bazlam nakə a tsik ka məve gwezem aye

¹ Ma dəba eye na, na ɲgatay a gawla i Mbəlom faya ma mbəzlaweye abəra mə mbəlom, kəle mahəndəke abəra ma bəɗ nakə kutsik bagwar eye mə həlay ɲgay. Tsalalaw bagwar eye a mba hal-adzay mə həlay ɲgay dərmak. ² A ye naha, a gəs gədam. Gədam niye na, dədœ, andza məgwede Fakalaw nakə a vaway gər a ndo hay ahəl niye aye. Gawla i Mbəlom niye a gəs, a dzawa na. Ma ndziye madzawa eye məve gwezem. ³ Gawla i Mbəlom a dzawa na Fakalaw niye na, a kal ha a bəɗ nakə kutsik bagwar eye, a dərəzl faya. A dərəzl faya na, lele tə kəle madərəzle hərwi ada mâ vatay gər a ndo hay ka məndzibəra sa bay. Ma dəba i məve gwezem na, ta pəliye ha, ane tuk na, ma ndziye tsekweɲ tsa.

⁴ Ma dəba eye na, na ɲgatay a təv məndze hay i bəy, ndo hay mandza eye faya. Mbəlom kə vəlatay gədaɲ ka məgatay sariya a ndo hay. Na ɲgatay a məsəfəre i siye i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu dərmak. Ndo hay tə dəs fataya abəra gər ahəl niye dedede hərwi nakə tə pa mədzal gər tay ka Yesu aye ada hərwi nakə tə dawa ha bazlam i Mbəlom aye. Nəteye na, ta dəslay ha gər a wu i pesl niye bay, ta dəslay ha gər a kule ɲgay bay, ɲgodgor ɲgay andaya fataya ka da'ar təbey kwa ka həlay andaya bay. Na ɲgatay na, nəteye tə dərə. Nəteye tə Yesu Kəriste ta ndziye mə bəy məve gwezem. ⁵ Niye na, tə lah mələtsew abəra ma mədahaɲ aye. Siye i ndo hay na, ta lətseweye zuk bay. Ta lətseweye na, məve gwezem ma ndəviye abəra mə dəma təday.

⁶ Məɲgwese ka ndo niye hay tə lah mələtsew aye.

Mbəlom kə pa tay ha wal. Məməte masulo eye ma sliye fataya məgatay wuray sa bay. Ta təriye na, ndo neheye tə vəlaway wu a Mbəlom ada a Yesu Kəriste. Nətəye tə Kəriste ta ndziye ma bəy məve gwezem.

Mbəlom a sla ka Fakalaw

⁷ Fakalaw kə ndza madzawa eye məve gwezem na, ta gəriye ahaya abəra ma bəd. ⁸ Kə ndohwaw abəra ma bəd na, ma diye mata vatay gər a ndo hay ma gəma hay wal wal sa. Tə zalatay a gəma niye hay na, Gog ta Magog.* Ma hayatay gər ka təv manəte eye hərwi ada tã ge vəram ta Mbəlom. Nətəye na, haladzay wurkenkene andza hewiyen nakə mə magayam aye. ⁹ Na ŋgatay na, tə ndohwaw tsid tsid ti ye kwa a ŋgay, ti ye tə lawara təv i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu andza məgwede gəma nakə Mbəlom a wuda haladzay aye. Ane tuk na, ako a mbəzlaw fataya mə mbəlom, a təma tay ha təlmed təlmed. ¹⁰ Fakalaw niye a vatay gər na, tə gəs na tə kal ha a dəlov i ako. Mə dəma na, gufa i kudamasara wafafafa faya ma təmiye. Tə kal ha na, a təv nakə ba tə lah məkal ha a dəma wu i pesl ta ndo nakə a gwad neŋgeye ndo məde ha bazlam i Mbəlom aye. Andza niye, ta siye dəretsətseh həpat ta həvad ka tor eye mə dəma.

Maduk i duk i sariya

¹¹ Ma dəba eye na, na ŋgatay a təv məndze i bəy a zəba herre. Ndo andaya mandza eye faya. Məndzibəra ta magərmbəlom tə dze abəra kame ŋgay, ta ŋgatateye sa bay. ¹² Tsa na, na ŋgatay a ndo neheye tə mət aye tebiye, kwa bagwar hay,

* **20:8** Zəba mə Ezekiyel 38-39.

kwa wawa hay. Nəteye malətsa eye kame i təv məndze i bəy. Tsa na, ndoweye a həndək dərewel hay. Ta həndək dərewel mekeleŋ eye dərmak. Neŋgeye na, ta watsa a dəma məzele i ndo neheye tə huta sifa nakə dedək aye. Ma dəba eye ta həndək dərewel niye hay na, Mbəlom a gatay sariya a ndo neheye tə mət aye. A gatay sariya na, təde təde ka wu tay neheye tə ge aye, tə watsa na a dərewel niye hay aye. ¹³ Ndo neheye tə mət ma bəlay aye tə ndohwaw tebiye abəra ma bəlay. Mədəhaŋ neheye ma bəd ma təv məndze i mədahaŋ hay aye tə ndohwaw abəra mə dəma tebiye. Mbəlom a gatay sariya tebiye təde təde ka məsler tay. ¹⁴ Tsa na, tə kal ha məməte ta təv məndze i mədahaŋ hay a dəlov i ako. Dəlov i ako niye na, təv nakə ndo hay ta mətiye mə dəma masulo aye. ¹⁵ Tadə ndoweye məzele ŋgay andaya mə dərewel i ndo neheye ta huta sifa aye bay na, ta kal ha a dəlov i ako niye dərmak.

21

Magərmbəlom wedeye ta məndzibəra wedeye

¹ Ma dəba eye na, na ŋgatay a magərmbəlom wedeye ta məndzibəra wedeye. Magərmbəlom makurre eye ta məndzibəra makurre eye ta dze. Ada bəlay andaya sa bay kə dze. ² Na ŋgatay naha a gəma tsədaŋŋa eye, gəma niye na, Zerozelem wedeye nakə faya ma mbəzlaweye abəra ka təv i Mbəlom aye. Gəma niye na, a lambad bo, a le haladzay andza dahəlay nakə a lambad bo lele ma diye a gay i zal aye. ³ Na tsəne mətsike me a tsənew abəra ka təv məndze i bəy ta magala, a gwad: «Zəbum, Mbəlom kə ge gay ŋgay a walaŋ i

ndo hay, ma ndziye tə nəteye. Ta təriye ndo ɲgay hay. Neɲgeye Mbəlom nəte ɲgweɲ ma ndziye tə nəteye. ⁴ Ma takadiye na yam dəre tay. Ta mətiye sa bay tebiye. Wuray ma ndalateye sa bay. Ta tuwiye sa bay, wuray ma wuriye fataya sa bay. Wu guram eye hay ta dze.»

⁵ Tsa na, ndo nakə mandza eye ka təv məndze i bəy aye, a gwad: «Zəba, na giye wu hay tebiye wedeye hay.» Tsa na, a gwedeɲ: «Watsa wu nakay hərwi bazlam neheye na, dedek, makəraw me kwa tsekweɲ andaya mə dəma bay.»

⁶ A gwedeɲ sa: «Ka ndəv. Maa dazlay a wu tebiye na, neɲ, maa ndəv ha wu hay tebiye na, neɲ gwa. Neɲ makurre i wu hay tebiye ada neɲ mandəve i wu hay tebiye. Ndo nakə yam a gay aye na, na vəleye yam kəriye. Yam niye a ɲgəzaw ma bədiyem. Yam niye na, yam nakə ma vəlateye sifa a ndo hay aye. ⁷ Ndo nakə kə ɲgwasa ka dəretsətseh aye na, na vəleye wu neheye tebiye. Na təriye Mbəlom ɲgay, neɲgeye ma təriye wawa ga. ⁸ Ane tuk na, ndo i takazay hay, ndo neheye ta dzala ha ka Yesu bay aye, ndo neheye dərev tay lele bay aye, ndo məkəde gər i ndo hay, ndo məge madama hay, madaɲ hay, ndo məpay bəzay a kule hay, ndo i parasay hay, nəteye duh ta diye na, a dəlov i ako. Gufa i kudamasara nakə a təma wafafafa aye mə dəma. Ta mətiye məməte masulo aye na, mə dəma.»

Zerozelem wedeye

⁹ Ma dəba eye na, gawla i Mbəlom a yaw ka təv ga. Neɲgeye nəte mə walaɲ i gawla i Mbəlom neheye tasəla ta gəse mə həlay tay aye neheye maduk i

duk i dəretsətseh mə dəma maraha eye. A yaw na, a gwedeŋ: «Dara, na dəkeye ka dahəlay nakə Wawa i təbaŋ ma zliye aye.» ¹⁰ Tsa na, Məsəfəre Tsədəŋŋa eye a yaw ka gər ga ada kwayaŋŋa gawla i Mbəlom niye a zla ga, a ye ga ha a mahəmba bagwar eye sololololo. A deŋ ka Zerozelem gəma tsədəŋŋa eye, faya ma mbəzlaweye abəra ma magərmbəlom, a mbəzlaw abəra ka təv i Mbəlom. ¹¹ Gəma niye na, a dəv dzaydzay andza kwar lele eye, a wuzl dəre andza malam. Maa wuzl dəre niye na, məzlaḅ i Mbəlom. ¹² Tə lawara na gəma niye na, ta zled. Zled niye madəzla eye dabasəm eye ada zəbol eye dərmak. Tə ge faya məged i məfələkwe a dəma na, kuro gər eye sulo, ada gawla i Mbəlom kwa way ka məged neheye kuro gər eye sulo aye. Ka məged niye hay na, tə watsa faya məzele kuro gər eye sulo i slala i Israyel hay. ¹³ Gəma niye na, hawal faḁ. Ka hawal niye hay faḁ aye na, məged faya mahkar mahkar. Mahkar ta diye i bəzay, mahkar ta diye i pat mədəde ada mahkar ta diye i tsakay, mahkar ta diye i Salawa. ¹⁴ Tə pa mədok i zled i gəma niye tə kwar bagwar eye hay kuro gər eye sulo. Ka kwar niye hay nəte nəte tə watsa faya məzele i ndo i maslaŋ i Wawa i təbaŋ kuro gər eye sulo.

¹⁵ Gawla i Mbəlom nakə faya ma tsikeneye me aye na, sakwal i gura mə həlay. Sakwal niye na, hərwi mələve ha wu hay. A ye, a ləva ha gəma, məged eye hay ada zled i gəma eye. ¹⁶ Hawal i gəma niye faḁ na, tə ləva ta ze a bo bay. Gawla i Mbəlom a ləva na gəma eye ta sakwal ŋgay niye. Zəbol ŋgay eye na, gwezem kuro gər eye sulo. Zlabatam ŋgay eye tə solololo ŋgay eye andza niye dərmak.

¹⁷ Ma dəba eye, gawla i Mbəlom a ləva zleđ niye. Solololo ŋgay eye temerre tə kuro kuro fad gər eye fad. A ləva na, andza nakə ndo hay tə ləvawa wu aye. ¹⁸ Ta dəzl zleđ niye na, tə kwar nakə tə zalay *zaspe* aye. Gəma niye na, ta dəzl ta gura lele dəre a tsara ha andza malam. ¹⁹ Tə wurkatsa na mədok i zleđ niye na, tə kwar neheye wal wal a le haladzay aye. Kwar eye niye hay na, tə zalatay *zaspe*. Masulo eye na, tə zalay *safir*, mamahkar eye tə zalay *apate*, mafad eye tə zalay *emerod*, ²⁰ mazlam eye tə zalay *sardowan*, maməkwa eye tə zalay *kornalin*, matasəla eye tə zalay *kərisolite*, matsamahkar eye tə zalay *beril*, matsid eye tə zalay *topaz*, makuro eye tə zalay *kərisopəras*, makuro gər eye nəte tə zalay *hisinje*, makuro gər eye sulo tə zalay *ametiste*. ²¹ Wu i məged niye kuro gər eye sulo eye i kwar, tə zalay *perəl*, a le haladzay. Təv məhay gər i gəma niye na, ta ndərat faya na, gura lele dəre a tsara ha aye.

²² Na ŋgatay a gay i mədəslay ha gər a Mbəlom ma gəma niye bay hərwi Bəy Maduweŋ Mbəlom bagwar eye ada Wawa i təbaŋ nəteye wu tay ma təv maduwule me. ²³ Na zəba dəre na, pat ta kiye ta təriye kəriye ma gəma niye hərwi dzaydzay i Mbəlom a dəv mə dəma. Wawa i təbaŋ neŋgeye a vəl dzaydzay ma gəma niye. ²⁴ Slala hay wal wal ka məndzibəra ta həhaliye ma təv dzaydzay ŋgay ma gəma niye. Bəy i məndzibəra hay ta fələkwiye a dəma tə zlele tay hərwi məvəlay wu a Mbəlom. ²⁵ Məged i gəma niye ma ndziye na, tuwaŋŋa hwa-pat ta dərəzliye na bay. Ta dərəzliye na dāda bay hərwi həvad andaya sa bay. ²⁶ Ta zliye zlele tə wu neheye lele aye ka məndzibəra, ta fələkwiye

ha a gəma niye hərwi məvəlay a Mbəlom. ²⁷ Wu neheye lele bay aye ta sliye faya mede a dəma bay. Ndo neheye dərev tay manasa eye ada ndo i parasay ta fələkwiye a dəma bay dərma. Mata fələkwe a dəma na, ndo neheye tə watsa məzele tay a dərwele i Wawa i təbaŋ aye. Maa huta sifa dedek eye na, nəteye.

22

¹ Ma dəba aye na, gawla i Mbəlom niye a dən ka magayam wuray yam mə dəma. Yam eye niye na, ma vəliye sifa a ndo hay. A wuzl dərə andza malam ada a yaw na, abəra ka təv məndze i bəy i Mbəlom ta Wawa i təbaŋ. ² A va ma wuzlah i tsəved i gəma niye. Ka tsakay i yam niye na, dərizl i gərdaf nakə ma vəliye sifa a ndo hay aye kə ndzohwaw. A ndzohwaw na, diye sulo sulo. Ka məve nəte na, a wa sik kuro gər eye sulo. Ka kiye na, a wa sik nəte. Slambah eye hay na, sidem. Ma mbəliye tay ha slala i ndo hay wal wal tebiye.

³ Wu neheye Mbəlom a vəlawatay mezeleme aye na, ma giye andaya ma gəma niye bay. Mata ge andaya ma gəma niye na, təv məndze i bəy i Mbəlom ta Wawa i təbaŋ. Ndo ŋgay hay ta dəsleye ha gər. ⁴ Nəteye na, ta ŋgateye a dərə ŋgay, ta watsiye məzele ŋgay ka da'ar tay. ⁵ Həvad ma giye andaya sa bay, lalam hay tə pat ta təriye kəriye hərwi Bəy Maduweŋ Mbəlom bo ŋgay eye ma dəvateye dzaydzay. Ada nəteye na, ta ndziye ma bəy ka tor eye.

⁶ Ma dəba eye na, gawla i Mbəlom a gwedən: «Bazlam neheye na, dedek, maraw me andaya kwa tsekweŋ mə dəma bay. Bəy Maduweŋ Mbəlom a

vəlatay Məsəfəre ηgay a ndo məde ha bazlam ηgay hay hərwi ada tâ dā ha bazlam ηgay. A sləraw gawla ηgay hərwi ada mâ yaw mâ dātay ha a ndo i məsler ηgay hay wu nakə mazlambar ma deyeweye kame aye.»

Yesu ma maweye

⁷ Yesu a gwad: «Tsənum, mazlambar na miye naha bəse. Mbəlom ma piye ηgama ka ndo neheye faya ta rəhay ha gər a wu nakə mə dərəwel nakay aye hərwi a yaw na, abəra ma Məsəfəre i Mbəlom.»

⁸ Neη Yuhana, na tsəne wu neheye tə zləm ga, na ηgatatay tə dərə ga. Ahəl nakə na tsəne aye ada na ηgatatay aye na, na kal ha bo kame i gawla i Mbəlom nakə a bəzeη ha aye hərwi mədəslay ha gər. ⁹ Ane tuk na, a gwedeη: «Kâ ge andza niye bay. Neη na, ndo i məsler i Mbəlom andza nəkar ada andza malamar yak neheye nəteye ndo məde ha bazlam i Mbəlom hay aye ada andza siye i ndo neheye faya ta rəhay ha gər a bazlam neheye mə dərəwel nakay aye. Kâ dəslay ha gər na, a Mbəlom.»

¹⁰ A gwedeη sa: «Mbəlom kə dā ha wu nakə ka watsa a dərəwel nakay aye. Ka ηgaha na bazlam neheye bay, dātay ha a ndo hay hərwi wu neheye ta giye bo na, bəse. ¹¹ Neη faya na gwadateye a ndo neheye ta wudā wu nakə lele bay aye. Tadə a sakum məge mənese na, dum ha kame kame andza niye huya. A nəkurom neheye dərəv kurom manasa eye, tadə a sakum matərə andza niye na, dum ha kame kame andza niye huya. Ndo nakə faya ma giye wu nakə a say a Mbəlom aye na, mâ ge

lele huya. Ndo nakə faya ma pay bəzay a Mbəlom aye na, mâ pay bəzay a Mbəlom andza niye huya.»

¹² Ma dəba aye na, Yesu a gwedeŋ sa: «Tsəne, na miye naha bəse. Na həliye naha wu hay ka həlay hərwi ada nâ vəl kwa a way merəbe i məsler ŋgay.

¹³ Maa dazlay a wu tebiye na, neŋ, maa ndəv ha wu hay tebiye na, neŋ gwa. Neŋ makurre i wu hay tebiye ada neŋ mandəve i wu hay tebiye

¹⁴ «Məŋgwese ma ndziye ka ndo neheye ta bariye peteked tay hay tsədəŋŋa eye. Nəteye ta hutiyə tsəved məfələkwe a gəma niye. Nəteye na, ta hutiyə tsəved mände hohway i dərizl i gərdaf nakə ma vəliye sifa a ndo hay aye. ¹⁵ Ndo neheye ta təra andza kəra aye ada madaŋ hay ta ndo neheye tə gawa mezeleme aye, nəteye na, ta ndziye ma bəra. Ndo məkəde gər i ndo hay dərmaŋk ada ta ndo neheye tə dəslaway ha gər a kule aye, ndo neheye tə vəlaway ha bo tay a maraw me aye, nəteye tebiye ta ndziye ma bəra, ta fələkwiye dāda a gəma niye bay.

¹⁶ «Neŋ Yesu, na slər naha gawla i Mbəlom ga na, hərwi ada mâ ye, mâ dākum ha wu neheye a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu neheye wal wal təv tasəla aye. Neŋ na, ndo nakə faya ka həbumeye ma deyeweye abəra ma gwala i Davit aye. Neŋ na, bamta i dəre mətsede nakə a dəvawa ta mekedə aye.»

¹⁷ Məsəfəre Tsədəŋŋa eye ta dahəlay, tə gwad: «Dara.» Nəkurom neheye faya ka tsənumeye wu neheye, gwadum: «Dara.»

Nəkurom neheye yam a gakum aye, dumara sum yam nakə ma vəliye sifa a ndo hay aye. Ta

vəliye kəriye a ndo neheye a satay məse aye.

Məndəve i bazlam

¹⁸ Neḡ Yuhana faya na gateye dəf a ndo neheye faya ta tsəniye wu neheye mə dərewel nakay aye. Tadə ndoweye ka səkah ha wu ka bazlam neheye mə dərewel nakay aye na, Mbəlom ma səkaheye ha dəretsətseh nakə ka dzəngum mə dərewel nakay aye. ¹⁹ Tadə ndoweye kə zla wu abəra mə bazlam i Mbəlom na, Mbəlom ma həliye hohway i dərizl i gərdəf nakə ma vəliye sifa a ndo həy aye abəra ka bəmalə ḡgay. Ma hutiyə təv ma gəma i Mbəlom bay. Ba dərewel nakay kə tsik ka hohway ta gəma niye tsiy.

²⁰ Yesu a gwad ka wu neheye tebiye na, dedek aye, ma gwadiye: «Ayaw, na miye naha bəse.»

Ayaw Bəy Maduweḡ ga Yesu, dara.

²¹ Yesu Bəy Maduweḡ kway m̂a pa fakuma ḡgama tebiye.

Dzam Wedeye New Testament in Merey

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Merey

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Merey

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

024cb559-a7ea-5bd1-9dc9-f33abc74bfec